

Nas tednik Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

7. leto / številka 46

V Celovcu, dne 17. novembra 1955

Cena 1 šilling

SPOMENICA

V zadnji številki našega lista smo objavili, da je bila skupna slovenska spomenica poslana zvezni vladi na Dunaju, koroški deželni vladi ter diplomatskim predstavnikom vseh na državni pogodbi zainteresiranih držav.

Istčasno je tudi Kulturno društvo gradiščanskih Hrvatov napravilo podobne korake.

Ko je bila državna pogodba v dunajskem parlamentu izglasovana, je zvezni kancler ing. Raab izjavil, da so vsi členi državne pogodbe obvezni in tako tudi člen 7.

K členu 7 so slovenske osrednje organizacije izdelale skupno spomenico z ozirom na dejstvo, da besedilo govori o Slovencih na Koroškem in to brez oziroma na njihovo svetovno nazornost opredelitev. K posameznim točkam člena 7 smo v spomenici izrazili naše gledanje in postavili tudi naše zahteve, ker je člen sedem po svoji vsebini postal del avstrijske ustave. Kot avstrijski državljani pa imamo pravico, da zahtevamo uresničitev vseh določb člena 7 in zvezna država, ki je državno pogodbo podpisala, in parlament, ki je to pogodbo odobril, sta dolžna, da storita vse potrebne korake, da bodo določila tega člena v doglednem času uresničena.

Kaj zahteva naša spomenica?

Spomenico bomo v naslednjih številkah našega lista objavili. O vseh glavnih točkah spomenice pa smo v našem listu že ponovno pisali. V strnjeni obliki so naše zahteve in predlogi naslednji:

1. Upostavitve posebnega oddelka šolske nadzorstvene oblasti v smislu § 2 člena 7. V svojih vlogah smo ponovno zahtevali, da je treba povezati vse dvojezične šole v eno celoto tako v pedagoškem kakor tudi v administrativnem pogledu. Ponovno smo zahtevali v Celovcu in na Dunaju, da morajo tako učitelji kakor tudi nadzorniki na dvojezičnih šolah obvladati oba jezika. To zahtevamo smo sedaj ponovili, opirajoč se na § 2 člena sedem.

2. Zahtevali smo ustanovitev posebne gimnazije, ki nam je priznana po členu sedem. Sicer so bili že avgusta meseca prvi razgovori o tem vprašanju. Od takrat pa nismo opazili, da bi pristojne šolske oblasti na Dunaju ali v Celovcu podvzele katerikoli praktične ukrepe za uresničitev te naše pravice.

3. Zahtevali smo na podlagi § 3 člena 7, da mora vlada poskrbeti vse potrebno, da bo mogoče izvajati ustavno določilo, da je po državni pogodbi tudi slovensčina uradni jezik na ozemlju s slovenskim in mešanim prebivalstvom. Takih ukrepov in zakonov s strani države bo treba za sodnijo in za vso upravo.

4. Zahtevali smo, da vlada izvede vse potrebne ukrepe, da bodo v državni pogodbi predvideni dvojezični napisi prišli na svoja mesta. Ugotoviti pa moramo ravno v zvezi s to točko, ki bi pri dobri volji vseh pristojnih činiteljev bila najhitreje izvedljiva, da vladni organi v šestih mesecih po podpisu državne pogodbe niso storili niti enega koraka, čeprav so na svojih potovanjih po Južni Tirolski na vsak korak videli take dvojezične napise.

5. Zahtevali smo v smislu § 5 člena sedem jasno oznako, da je delovanje za raznarodovanje Slovencev protustavno.

6. Zahtevali smo upostavitve posebnega narodnostnega referata pri zvezni vladi za obe v členu sedem imenovani manjšini, t. j. za Hrvate na Gradiščanskem in za Slovence na Koroškem. Zahtevali smo upostavitve takega referata pri koroški deželni vladi. Narodni svet koroških Slovencev je po razgovoru s takratnim državnim predsednikom dr. Rennerjem že decembra leta 1950 predložil tako deželni kakor tudi zvezni vladi podobne predloge.

Državni obisk

Včeraj, dne 16. novembra 1955, je prispel nemški zunanji minister Heinrich v. Brentano na državni obisk na Dunaj. Ta važni politični obisk bo trajal tri dni.

Troje vprašanj je na dnevnem redu posvetovanj: upostavitve diplomatskih zvez med obema državama, vprašanje državljanstva in vprašanje nemškega premoženja v Avstriji.

Med Zapadno Nemčijo in Avstrijo po vojni ni bilo normalnih diplomatskih zastopstev in bo sedaj, ko sta postali obe državi svobodni, upostavljeno avstrijsko poslaništvo v Bonnu in nemško na Dunaju.

Na ureditev čaka tudi že deset let vprašanje državljanstva ljudi, ki so z zasedbo Avstrije leta 1938 postali nemški državljani in so po vojni ostali v Zapadni Nemčiji. Medtem je najvišje nemško sodišče odločilo, da leta 1938 z okupacijo Avstrije dobljeno nemško državljanstvo postane neveljavno z zopetno upostavitvijo svobodne avstrijske države.

In končno so se ob priliki državnega obiska na Dunaju menili tudi o nemškem premoženju. Ob podpisu avstrijske državne pogodbe so padle na nemški in deloma tudi

na avstrijski strani ostre besede v tej zvezi. Položaj se je medtem pomiril in se bosta Avstrija in Nemčija prav gotovo znašli tudi pri rešitvi tega vprašanja, v kolikor državna pogodba sploh dopušča, da Avstrija prepusti tako zvano „nemško“ premoženje nemškim državljanom.

Vrata ostanejo odprta

V Ženevi so se zunanji ministri štirih vellesil posvetovali in razgovarjali. Na petnajstih sejah so izražali svoje poglede k trem važnim vprašanjem, ki tvorijo dejansko vsebino svetovne politike. Združitev obeh Nemčij je bilo prvo in ponovno vprašanje dnevnega reda. Razorožitev in medsebojni stiki med Vzhodom in Zapadom pa niso nič manj važni. Na tem posvetovanju so zunanji ministri zapadnih držav nastopali povsem enotno. Sovjetsko stališče pa je bilo tudi v vseh vprašanjih jasno opredeljeno in nepopustljivo. Prav gotovo so zunanji ministri govorili tudi še o marsičem, kar ni bilo neposredno javnosti namenjeno. Važen je sklep, da se zunanji ministri k ponovnemu posvetovanju sestanejo spomladi leta 1956.

Kar je dovoljeno enim, ni dovoljeno drugim?

Naša spomenica je, kakor pričakovano, izzvala izrazito nestvarne in šovinistične odmeve. Nekateri listi so se oglašili v duhu, kakor bi člena 7 državne pogodbe sploh ne bilo. Naše sklicevanje na državno pogodbo pomeni za te kroge šovinizem in nacionalno nestrpnost. V istem času, ko mi Slovenci na Koroškem in Hrvati na Gradiščanskem zahtevamo to, kar nam državna pogodba zagotavlja in kar je le del tega, kar Nemci v Južni Tirolski že imajo, avstrijska

politična javnost na vso moč razpravlja o krivicah, ki se gode avstrijskim rojakom v Južni Tirolski.

Če smo mi v svoji spomenici zahtevali priznanje spričeval, ki so jih avstrijski državljani slovenske narodnosti pridobili na slovenskih šolah v drugih državah, tedaj smo imeli pred očmi zlasti šole na Tržaškem in v Gorici, v Jugoslaviji in Ameriki; v vseh teh državah so namreč imeli slovenski študentje iz Koroške možnost solanjanja v slovenskem jeziku, kar do sedaj v Avstriji ni bilo in prav zaradi tega zahtevamo posebno gimnazijo v Celovcu.

Če Avstrija zahteva za Nemce v Južni Tirolski priznanje vseh spričeval, ki jih ti dobijo na šolah v Avstriji in Nemčiji, tako je to tudi pravica koroških Slovencev.

Kakor pa izrecno naglašamo v današnjem uvodniku, so bile vse v spomenici postavljene slovenske zahteve vladnim krogom v deželi in državi poznane že leta sem iz številnih vlog slovenskih organizacij. Bile so že tudi objavljene in so jih ljudje, ki se danes o njih čez mero razburjajo, ravno tako poznali. Razburjali so se že takrat, razburjajo se danes in razburjali se bodo tudi v bodoče; toda ko bodo oni pod zemljo, bo slovenski človek še vedno živel na koroških tleh.

Deželni zbor

V sredo, dne 16. novembra 1955, se je sestal koroški deželni zbor na svoji seji.

Deželni finančni referent svetnik Erwin Papst je predložil deželni proračun za leto 1956 in pri tej priložnosti podal tudi pregled celotnega gospodarskega in finančnega položaja dežele.

Nadalje se je deželni zbor pečal s posebnim zakonom v zaščito deželnega grba, katerega smejo osebe ali ustanove uporabljati le s posebnim dovoljenjem deželne vlade.

Deželni zbor je pozval deželno vlado, da napravi pri zvezni vladi na Dunaju potrebne korake, da bo državna cesta od Miklavčevega do Železne Kaple vsaj v letu 1956 dobila asfaltno površino.

7. Zahtevali smo, da morajo uradniki v okrajih s slovenskim in mešanim prebivalstvom obvladati oba uradna jezika — vsaj po treh letih po vstopu državne pogodbe v veljavo.

8. Zahtevali smo razveljavitev vseh odredb in postav, ki so v nasprotju s členom sedem državne pogodbe.

K vsem tem zahtevam ugotavljamo, da bistveno niti ena ni nova, marveč so koroški Slovenci in njihove organizacije že večkrat postavili take predloge tekom zadnjih let in deloma tudi že med obema svetovnimi vojnami. Razlika je le v tem, da so z določbami državne pogodbe te zahteve postale ustavno priznane pravice in zato koroški Slovenci v tej spomenici terjamo le to, kar nam gre po postavi oz. ustavi.

Kakor imajo državljani pravico, da zahtevajo izvajanje ustave, tako je vlada dolžna, da ustavo uresničuje in uresniči.

Zelo jasno je to izrazil tudi poslanec Avstrijske ljudske stranke (OeVP) dr. Tončič,

ki zastopa volilce iz Salzburga. V proračunski debati dne 9. novembra 1955 je dejal: „Vprašanje Južne Tirolske je logično povezano s položajem slovanskih manjšin v Avstriji. Mi ne moremo od Italije več zahtevati, kakor hočemo sami slovanskim manjšinam v Avstriji dati.“

Za dosego avstrijske državne pogodbe sta združili svoje napore obe glavni politični stranki v državi, kljub vsem njunim medsebojnim trenjem in razlikam. Zato je bilo tudi edino pravilno, da sta se obe osrednji slovenski organizaciji na Koroškem, ki obstajata na podlagi avstrijskih zakonov in združujeta v svojih vrstah avstrijske državljane slovenske narodnosti, zedinili glede izvedbe člena 7 državne pogodbe in kljub njunemu različnemu ustroju in različni svetovnonazornji usmeritvi, storili ta skupni korak pri zvezni in deželni vladi, kajti gre za zadevo, ki je bistvenega pomena za obstoj koroških Slovencev.

KRATKE VESTI

70 članov ima ameriški „Klub milijarderjev“, to je podjetij, katerih premoženje znaša nad eno milijardo dolarjev. (1 dolar velja 25.5 šil.). Pred vojno je bilo 43 takšnih podjetij, to se pravi, da jih je danes 27 več. Premoženja teh podjetij so konec lanskega leta znašala nad 200 milijard dolarjev.

Poslednji transport avstrijskih povratnikov iz Sovjetske zveze pričakujejo prihodnji teden, kot poroča APA. Med temi povratniki bo tudi bivši gestapovski višji funkcionar Johann Sannitzer, ki so ga sovjetske oblasti označile kot vojnega zločinca, avstrijsko sodišče pa ga je obsodilo na do smrtne ječe.

Državni predsednik Zapadne Nemčije Heuss je odlikoval dr. Alberta Schweitzerja, znanega človekoljuba, z redom „Pour la mérité“.

Beograjski parlament je ratificiral pristop Jugoslavije k avstrijski državni pogodbi minuli teden.

Maršal Tito, ki si je z obkladki tople morske vode zdravil svojo revmo na otoku Brioni, se je po uspešno zaključenem zdravljenju zopet vrnil v Beograd.

Edvard Kardelj, prvi podpredsednik jugoslovanske vlade, je odšel konec preteklega tedna v London, kjer ima razgovore z angleškimi ministri.

V Angliji še vedno vlada spor o smrtni kazni. Mnoge človekoljubne organizacije so predlagale odpravo smrtno kazni, ker se je v zadnjih letih pripetilo, da je krvnik izvršil smrtno kazen na osebah, o katerih se je potem izkazalo, da so bile po nedolžnem obsojene zato, ker so se sodniki zmotili. Posebna študijska komisija, ki jo je imenovala kraljica, da prouči to vprašanje, je priporočila odpravo smrtno kazni, vendar je vlada predlog odklonila.

Ameriško vojaško letalo je treščilo na tla in eksplodiralo blizu Marlina v Texasu (USA). Letalo se je pri tresku ob tla užgalo in potem je bilo slišati več zaporednih silovitih eksplozij, od katerih so eno čutili celo 25 kilometrov daleč. Eksplozije so razmetale daleč naokrog razbitine letala. Letalo je bilo tipa B-47, ki je določeno za prenos atomskih bomb in domnevajo, da ni bilo brez svojega „tovora“.

Medved je požrl 6-letnega otroka v živalskem vrtu v Mendozu (Argentina). Deček je padel v jarek, ki ga je ločil od zveri. Pri tem pa je medved urno skočil v vodo, zagrabil otroka in ga prenesel na svoj breg, kjer ga je pred očmi nesrečnih staršev raztrgal in pogoltnil. Ko so prišli gasilci in policaji, je bilo že prepozno.

Zapadnonemška vlada ima tudi težave s cenami mleka in je odobrila posebno podporo kmetovalcem. Dobili bodo za vsak liter mleka, ki ga postavijo na trg, poseben dodatek v znesku 4 penigov iz državne blagajne.

Peronisti rovarijo v Argentini in je bilo pretekli teden zaprtih 300 oseb. Pred sodišče je bilo postavljenih tudi 275 peronističnih poslancev zaradi veleizdaje. Zaenkrat so pa slednji na svobodi, ker uživajo poslansko imuniteto.

Pet funtov (2,5 kg) heroína, hudega mamilnega strupa so v Milanu (Italija) zalepili Francozu Rafaelu Seinesu. Strup je bil namenjen za Ameriko in so ameriški tiho-tapci plačali svojim evropskim dobaviteljem za to količino 60.000 dolarjev (približno poldrugi milijon šil.).

Na dunajski univerzi so začeli novo šolsko leto s posebno slovesnostjo. Glavni nagovor je imel novoizvoljeni rektor, bogoslovni profesor dr. Jelouschek v prisotnosti zveznega kanclerja ing. Raaba, predsednika Nacionalnega sveta dr. Hurdesa in več ministrov.

Politični teden

Po svetu ...

V severni Afriki

Veseli ob vrnitvi sultana Ben Jusefa se je podelilo. Nekoliko je razpoloženje ohladilo tudi deževno vreme, ki je letos nastopilo nepričakovano zgodaj. Pričakovano politično pomirjenje v deželi pa ni nastopilo. Teroristi še naprej vznemirjajo deželo in ljudstvo. To nasilje je v prvi vrsti naperjeno proti sultanovim nasprotnikom, ki so sultana l. 1953 spravili s prestola. Narod pričakuje sedaj takojšnje zboljšanje tudi gospodarskih prilik. Žrtve terorja pa so predvsem Francozi in njihovi sodelavci v času sultanove odsotnosti. Odstavljeni sultan Jusef je postal v svoji odsotnosti nekak simbol pričakovane svobode, ki naj bi pomenila za milijone ljudi tudi izhod iz lakote in revščine.

Ben Jusef se vrača na prestol v Maroku

Pri vsem tem se pa maroško ljudstvo ne zaveda, da bo gospodarski napredek in konec revščine le sad dolgotrajnega dela. Za ta čas pa bodo še naprej velike gospodarske težave in verjetno tudi nezadovoljstvo s sultanom Jusefom, ki gospodarskih težav ne bo mogel rešiti čez noč. — Tako se je godilo in se godi vsem tako zvanim osvobodilnim gibanjem, ki sicer mnogo obetajo; ko pa pridejo na oblast, pa tudi dolgo časa kuhajo le z vodo, kajti ne visokodoneče besede, temveč le smotno delo ustvarja blagostanje.

V Braziliji

Komaj se je položaj v Argentini po vojaški revoluciji nekoliko pomiril, pa poročajo iz Brazilije, da je tudi tam vojaštvo napravilo vstajo proti državnemu predsedniku. Nedavno so bile v Braziliji volitve novega državnega predsednika, ki bi moral svojo službo nastopiti januarja 1956. Na volitvah je bil izvoljen Kubiček, politično socialist, po rodu pa Ukrajinec. Vojaški upor je naperjen proti sedanjemu državnemu predsedniku Lucu. Ni pa jasno, je li vojaštvo tudi proti novoizvoljenemu prezidentu Kubičku ali pa je namen upora ta, da mu zagotovi prevzem oblasti. Sicer pa se v južnoameriških državah ponavljajo ustaje vojaških krogov od časa do časa in so se ljudje nanje že kar navadili.

Nemci Sovjetom

Kakor smo že zadnjič poročali, sta se predstavnika zapadnonemške vlade in opozicije, zunanji minister dr. Brentano in predsednik socialistične stranke, napotila v Ženevo, da bi se tam neposredno razgovarjala z zapadnimi zunanji ministri in seveda tudi z Molotovom.

Zunanji minister dr. Brentano se je vrnil v Bonn in zagotovil časnikarjem, da je iz Ženeve odnesel prepričanje, da bodo zunanji ministri zapadnih velesil tudi naprej vztrajali pri zahtevi, da je vprašanje združitve obeh Nemčij povezano z vprašanjem splošne razorožitve in varnostnega sistema na vsem svetu. Brentano je izjavil tudi, da bi se še enkrat podal v Ženevo, če bi bili izglede, da Molotov vsaj nekoliko popusti v zadevi združitve Nemčije.

Posarje

Po volitvah o statutu za Posarje, ki so obenem z odklonitvijo tega statuta pomenile tudi popoln poraz dosedanjega tamošnjega političnega režima, poročajo listi, da bo francoski zunanji minister Pinay stavil nemškemu kanclerju Adenauerju nov predlog, ki bi se pa bistveno naslanjal na svoječasi osnutek, ki sta ga napravila Adenauer in Mendes-France in bi moral

biti predložen v odobritev posarskemu deželnemu zboru, ki bo na volitvah verjetno dobil povsem novo sestavo. Pinay bo predlagal tudi preložitve decembrskih deželnozbornih volitev na poznejši čas. Verjetno pa se bo približevanje Posarja Zapadni Nemčiji nadaljevalo, ker je bil tam ustanovljen delavski sindikat, ki je takoj pristopil splošnemu nemškemu sindikatu.

Eisenhower in Adenauer

Oba politika sta te dni na poti k okrevanju. Eisenhower je zapustil bolnico in se podal na okrevanje na svojo farmo. Sedaj si je že toliko opomogel, da bo vsaj posredno posegel v ameriško notranjo politiko, pa tudi odločal o najvažnejših zunanje-političnih vprašanjih. — Tudi Adenauerjevo zdravje se je nekoliko zboljšalo, vendar do sedaj še ni mogel prevzeti vodstva politič-

nih poslov. Zaradi tega je bil preložen tudi občni zbor njegove stranke na začetek prihodnjega leta. Stranka bo za občni zbor pripravila nov socialni program.

... in pri nas v Avstriji

Te dni se mudijo na Dunaju zapadnonemški zunanji minister Brentano. Kakor smo že poročali, predstavlja obisk zakasneli uradni protibisk, ker se je pred dvema letoma mudil v Bonnu avstrijski zunanji minister. V resnici pa bo obisk imel namen, da ob tej priliki končno razčistijo sporne točke med obema državama in sicer predvsem v pogledu na nemško premoženje. Nekateri trdijo celo, da je v ozadju proti vsemu pričakovanju ostrega stališča Zapadne Nemčije Amerika. Zato so tudi avstrijski krogi bolj popustljivi in so izjavili, da bodo v širokogrudnosti razlage pomagali omiliti določbe državne pogodbe, ki se tičejo nemškega premoženja.

V notranji politiki je bil minuli teden precej razburkan. Vzrok temu je bil

občni zbor SPOe

na Dunaju. Tam so očitno kot programatično predpripravo za bodoče volitve zapeli precej ostre melodije proti svojemur koalicijskemu sodruhu-OeVP. Postavljali so trditve, da vsa gospodarska ozdravitev ni zaslug OeVP-jevskega ministra dr. Kamitza, marveč nasprotno: socialističnih članov vlade. Nadalje so trdili, da vse govorjenje o nevarnosti za šiling ni tako resno, marveč da služi le kapitalističnim krogom v OeVP v tem pomenu, da bi ves odvišni zaslužek, ki ga imajo na podlagi splošnega dobrega gospodarskega razvoja in povišane storilnosti, ostal le njim in bi ga ne bilo treba deliti z delavci. Socialisti so celo predlagali znižanje davkov za manjše podjetnike in trdijo, da vse to ne ogroža šilinga.

Strankin občni zbor je začel tudi delo stranke predvsem na kulturnem polju. Po tej poti hoče SPOe po zamisli ministra inž. Waldbrunnerja nadalje napredovati in po možnosti doseči večino nad OeVP. Vendar trezni opazovalci za bodoče volitve splošne večine SPOe v vsej državi ne pričakujejo.

OeVP-krogi

so se tej ofenzivi SPOe močno zoperstavili. Dolžili so jo, da kot vladna stranka pada skupni koaliciji v hrbet in to zavoljo zaničljivega trenutnega efekta. Kot smešno so v OeVP zavrnil trditev, da bi SPOe imele zasluge za gospodarsko ozdravljenje in navajajo v politiki tudi dejstvo, da socialisti z vedno novimi zahtevami po višjih plačah rušijo težko zgrajeno stabilnost gospodarstva in se potem še hudujejo, če cene naraščajo.

Medtem je finančni minister dr. Kamitz

sklenil z bankami poseben dogovor, ki bo urejeval posojila ter onemogočal predvsem sedaj prekomerne razširitve kreditnega volumena. Banke bodo začele odpovedovati kredite, ki so prekomerni, in bodo v bodoče posojevale le še v manjšem obsegu. S tem upa finančni minister doseči, da bodo industrije in trgovci začeli odprodajati svoja prekomerno polna skladišča. Na ta način mislijo obenem znižati cene, na drugi strani pa preprečiti prevelik obtok denarja in negotovinskih plačilnih sredstev, ki spravlja jo vrednost šilinga v nevarnost. To je gotovo eno najmočnejših sredstev, katerega se je zdaj vlada poslužila, da normalizira premočno konjunkturo, obenem pa je to znak, da je situacija le resnejša, kot so trdili socialisti na svojem občnem zboru.

V zvezi z zahtevami socialistov po znižanju davkov in izplačilu enkratne vsote državnim uradnikom je finančni minister dr. Kamitz izjavil, da je izpolnitev teh zahtev nemogoča, ker je potem ves proračun prervžen.

Vladna koalicija

bo nespremenjeno držala do prihodnjih volitev, sta izjavila časnikarjem socialisti dr. Pittermann in dr. Schärf ob zaključku občnega zbora stranke. Povedala sta tudi, da bodo prihodnje volitve po vsej verjetnosti prihodnjo jesen. V krogih OeVP se hudujejo, da so socialisti že sedaj začeli s parolami, ki merijo na nove volitve. Bojijo se, da bo vsem otežkočeno vse leto trezno in stvarno delo koalicije v parlamentu in v vladi. Zato zastopajo mnenje, da bi se morali domeniti na neki način, da bi se tudi indirektni volilni boj začel šele kratko pred volitvami in da bi bil rok volilnega boja zelo kratek.

V zvezi z „radijsko nedeljo“, ki smo jo praznovali minuli teden, je referent za

radio

pri škofovski konferenci, gradiščanski administrator prelat dr. Laszlo podal posebno izjavo. Poudaril je, da mora pri radiu vladati res širok demokratičen duh, da ne sme biti država edini diktator. Predvsem je naglasil potrebo, da mora Cerkev dobiti močan vpliv, ker je radio sredstvo, po katerem se vpliva na ljudstvo lahko slabo ali dobro. Zato je tako važno, da Cerkev kot najmočnejša duhovna sila ni izločena.

Na Koroškem

je razburila javnost neka dogodivščina v vojašnici naše nove vojske v Seebachu pri Beljaku. Neki major Auer je tako hudo pobil inspektorja Gattringerja menda samo zato, ker ni „pošteno pozdravil“, da leži ta že dalj časa v bolnici. Posebno socialisti se hudujejo in sprašujejo, če se tako pričena življenje naše „demokratične vojske“? V zadevi teče preiskava in polkovnik Svetožar Adamič, komandant vojašnice v Seebachu, se je odpeljal poročat na Dunaj. Majorja Auerja so medtem, kot je bilo pričakovati, odpoklicali iz njegovega položaja.

Koroški listi so z velikim zadovoljstvom poročali o dokončni pravni ureditvi

servitutih in pašnih pravic

koroških kmetov na jugoslovanski strani meje na Karavankah. 262 kmetov dobi sedaj dokončno svoje stare pravice. Vrnjenih bo poleg tega 113 hektarjev gozda in pašnikov. Ob tej priliki so vsi listi poudarili, kakšna krivica je, da Italija Ziljanom ne vrne odvzete pravice, ko je to storila celo „ljudsko-demokratska“ Jugoslavija.

Dulles na operni predstavi na Dunaju, ko se razgovarja z avstrijskim zunanjim ministrom ing. Figlom in trgovinskim ministrom dr. Kamitzom.

SLOVENC

doma in po svetu

KITAJSKO-KLASIČNO GLEDALIŠČE GOSTUJE V LJUBLJANI

V Beograd je prispela skupina članov kitajskega gledališča iz Pekinga, ki šteje 80 umetnikov in umetnic. Je to eno izmed najstarejših kitajskih gledališč, ki goji klasična dela. Doslej je že gostovalo v vrsti evropskih držav in sicer v Franciji, Švici, Italiji, Belgiji in Veliki Britaniji, kjer so svojevrstne kitajske drame, ki so sinteza (združitve) igre, petja, plesa in celo akrobatike, zbudile veliko zanimanje.

Igralska umetnost ima na Kitajskem veliko tradicijo, ki sega nazaj v 8. stoletje, ko so se pojavile prve, po večini satirične in šaljive igre. Šele v 12. in 13. stoletju je kitajska drama dosegla višje umetniške oblike in svojo klasično popolnost. Poleg iger bo kitajski ansambel predvajal tudi dva baleta. Po predstavah v Beogradu in v drugih mestih južnih republik bo v začetku decembra kitajsko gledališče gostovalo tudi v Ljubljani.

ZAČETEK OPERNE SEZONE V MARIBORU

Mariborsko operno gledališče je minuli teden začelo svoj letošnji program z uprizoritvijo Gotovčeve opere „Ero z onega sveta“, ki spada med najboljša dela hrvaške glasbe. Delo je nastudiral novi dirigent Ivo Perišić, ki je pokazal pri tem dobro poznavanje glasbe. Glavne vloge sta pela Nada Zrimškova in Drago Čuden. Mariborsko občinstvo, ki pozna to Gotovčevo delo že iz uprizoritev pred več leti, je z novo izvedbo bilo zadovoljno, kot pišejo tamošnji listi.

ZNANSTVENA PUBLIKACIJA SLOVENSKEGA FIZIKALNEGA INSTITUTA V LJUBLJANI

Fizikalni inštitut v Ljubljani, ki nosi po slavnem slovenskem fiziku Jožefu Stefanu, je izdal drugo številko svojih znanstvenih poročil, ki nosijo naslov „Reports“. V njih izhajajo namreč članki ne le v slovenščini, ampak tudi v angleščini in nemščini, ker je publikacija namenjena za mednarodni znanstveni svet. Urejuje jih predsednik inštituta, član Slovenske akademije, univ. prof. Anton Peterlin.

V tej 2. številki je 17 člankov iz različnih področij fizikalne vede, posebno atomske fizike. Inštitut zamenjuje to svojo publikacijo s podobnimi izdajami znanstvenih zavodov po vsem svetu, med drugim z oddelkom za atomska raziskovanja pri ameriški družbi Bell Telephones v New Yorku, z evropskim središčem za atomska raziskovanja v Ženevi ter s podobnimi ustanovami v Indiji, Madžarski in Češkoslovaški. Pošiljajo ga tudi znanstvenim knjižnicam po svetu. Skupno gre 200 izvodov v 25 različnih držav.

VERDIJEVA OPERA RIGOLETTO — V SLOVENSČINI — BO UPRIZORJENA V AMERIKI

Slovenska glasbena matica v Clevelandu (USA) je pod vodstvom svojega marljivega dirigenta Antona Šublja dne 6. novembra priredila predstavo opere „Rigoletto“ slavnega italijanskega skladatelja Verdija. Ta opera je eno izmed najbolj priljubljenih del italijanskega mojstra in opeva tragedijo očetovske ljubezni nesrečnega dvornega norca grbca Rigoletta na francoskem dvoru. Pevci in pevke so Slovenci, rojeni v Ameriki, ki pa poleg glasbe tako ljubijo svoj jezik, da so podali to opero v slovenščini.

KADAR JEČAR LJUBI POEZIJO IN VINSKO KAPLJICO

Poezija in vinska kapljica sta spravili upravnika jetnišnice Fernanda Billo - za rešetke in pod ključ, potem ko je dvajset let imel druge pod ključem!

Začelo se je s pesnikom Baudelairejem, ki je že skoraj 100 let v grobu (umrl l. 1867; zapustil je pesniško zbirko „Les fleurs du mal“ - Cvetja zla). Drobna knjižica je ležala na ječarjevi mizi in v samotnih uricah je prebiral otožne verzje romantičnega pesnika, ki je celo v človeški grdobini in odvratnostih življenja znal najti vsaj nekaj pesniške lepote. Tako je tudi naš ječar sredi človeške pokvarjenosti in zločinstva iskal zatočišče v poeziji. In da pride pravo razpoloženje, je zraven srkal pastis - sladko vince sončne Normandije.

Zapor v Pont'Eveque je majhen in v njem sedijo povečini le manjši zlikovci: eden, ki je segal bližnjemu v žepe, pa so ga ravno v tem trenutku zalotili; drugi, ki je v „razgovoru“ z ženo svoje razloge s tako močjo zastopal, da je ženi polomil nekaj reber; tretji se je rad vozil z avtomobilom, pa se mu je zdel predolga pot, da bi najprej naštejal toliko denarja in si vozilo kupil ter ga dal nase prepisati kot predpisuje zakon, temveč se je usedel v prvi avtomobil, ki je stal na cesti, in se odpeljal v lepi širni svet. Kokošji in kozji tatovi so bili za popestritev družbe. Prihajali so in odhajali. Poetični Fernand je bil mehka duša in jetniki si tudi niso brez potrebe otežkočevali bivanja v zaporu. Vse je teklo v redu in po predpisih, dokler...

„Sorodne duše“ se spoznajo

... dokler ni nekega jutra žepar majhne postave ali velikega slovesa med svojimi sojetniki, Jean Maguy, pri snajenju uradnih prostorov opazil drobne knjižice na ječarjevi mizi. Ko je naslednji dan zopet snažil pisarno, v kateri se je baš takrat mudil tudi ječar, je vrgel pomemben pogled na knjižico in glasno s samim seboj spregovoril: „Baudelaire, da, da, „Cvetovi zla“...“

Čez nekaj časa je prišel ves zadovoljen nazaj v celico. Za poezijo vneti ječar, vesel, da je vendar našel sorodno dušo, ga je pri prici imenoval za svojega osebnega tajnika, kajti človek, v čigar duši bivajo vzvišene pesniške misli, ne more biti zaprt v tesnobni celici. Pri tem pa je popolnoma prezrl, da je ta pesniška duša bivala v telesu poklicnega tatu.

Drugi, ki je poskusil srečo, je bil René Grandville, izurjen tat avtomobilov. Nekega dne je dobil ječarja zatopljenega v poezijo in popolnoma v oblasti sladkega pastisa. Začel je razgovor, opisal mu je v tujih besedah svojo tožno, nesrečno mladost. Tudi on je želel postati pesnik, a so

mu nevoščljivi in zlobni sorodniki in sosede to preprečili ter ga pahnili na pot pogubljenja. René je postal ječarjev osebni pomočnik.

Pod novo „upravo“ se je v zaporu začelo tudi novo življenje. V začetku sta imela korist obe strani. Ječarju Fernandu se ni bilo več treba brigati za vsakdanje opravke s suhoparnimi akti in odvratno rožljajočimi jetniškimi ključmi. Ves se je mogel posvetiti umetnosti in vinu, a oba njegova namestnika pa sta postala nesporna kralja v malem kraljestvu kršiteljev zakona v Pont l'Eveque v Normandiji. Za zapornike pa je ječa pod večjim vodstvom obeh umetnostno izobraženih upravnikov postala pravo okrevališče.

Zajtrk so dobivali na posteljo

Zajtrk so servirali „gostom“ na posteljo; če je kdo imel kak nujen opravke, je lahko šel ven, le pod častno besedo se je moral zavezati, da se bo ob domeničenem času vrnil. Nekaj odvetnik, ki je tako dolgo obračal paragrafe, da se je sam zapletel v njihovo mrežo, je kar iz zapora naprej dajal pravne nasvete svojim klientom. Če je koga prišla obiskat žena ali zaročenka, ni podnevi nihče parov motil, le ponoči so se umaknili kam ven.

Vsa okolica je vedela za „veseli zapor“, a nihče ni bleknil besedice. Prišlo je več kontrolorjev iz Pariza, ki so pa ugotovili, da je vse v najlepšem redu, da jetniki niso imeli nobenih pritožb in da je tudi ječar na mestu. Nadzorniki so bili vedno lepo pogoščeni in je zanje uradna pot v Pont

l'Eveque postala prijeten izlet. Pri tem pa niso opazili, da se je ječarjev obraz znatno spremenil, kajti zadnja leta je bil tako pod vplivom vina, da ga je moral eden izmed „poslevodečih“ jetnikov nadomeščati ob takih prilikah in obleči njegovo uniformo, kajti dobri Fernand ni mogel več niti na nogah stati.

Ljubosumnost pokvari vse

Osem let je trajala ta idila; nazadnje pa je bilo zaradi neke nepredvidene malenkosti tega nenadoma konec. Eden izmed jetnikov je imel zaročenko, ki ji je dnevno pisal. Za deklo pa je gorelo srce sosedovega sina, ki se mu je čudno zdelo, kako to, da njegov tekmeč lahko vsak dan piše vroča ljubavna pisma iz zapora, ko vendar velja po vseh francoskih ječah pravilo, da sme kaznjene pisati samo dve pismi na mesec in še ti dve sta podrejena cenzuri jetniškega ravatelja. Na podlagi prijave o tej čudni zadevi so višje oblasti izvedle nenapovedano preiskavo v zaporu v Pont l'Eveque in razkrile vse. Časopisje je o zaporu na široko pisalo in vsa Francija se je smejala.

Jetniki oproščeni - ječar obsojen

Niso se pa smejali Fernand in njegovi jetniki. Prišli so pred sodišče. Jetniki so poskušali na vse načine izrezati svojega človekoljubnega ječarja. Eden izmed njih, ki je bil v kritičnem času ravno na dopustu, se je nemudoma vrnil in, ker ga novi ječar ni hotel sprejeti, je priznal neki zločin, ki ga sploh ni zagrešil, samo da ostane mož beseda in se na vsak način vrne v zapor.

Dobri Fernand, ječar s pesniškimi nagnjenji, je bil obsojen na tri leta težke ječe, njegovi jetniki pa so bili oproščeni; vendar pa bodo morali tudi slednji odsedeti stare kazni. - In njihov novi ječar ne prebira Baudelaireja.

Papež o motornih kolesih

Pred nekaj tedni je sv. oče sprejel skupino mladih špancev, ki so se s svojimi motornimi kolesi znamke „Vespa“ (podobno kot pri nas „Roller“) pripeljali v Večno mesto, da vidijo njegove lepote in da se poklonijo Kristusovemu namestniku na zemlji.

Pozdravil jih je z očetovsko prisrčnim in vedrim nagovorom, v katerem je označil ta motorna vozila kot „čudo človeškega duha“. Pograjal je tiste „občutljive in plašne ljudi, ki se pritožujejo zaradi značilnega hrupa, ki ga povzroča prisotnost na cestah, ali pa zaradi okretnosti, ki vam omogoča, da se urno prebijate naprej med pešci in drugimi vozili.“

„Mi pa hočemo,“ je nadaljeval sv. oče, „v tej zvezi priznati in poudariti velik napredek, ki označuje ves ta razvoj, kajti izboljšal in olajšal je življenje ravno tistim plastem prebivalstva, ki ne razpolagajo z dragimi avtomobili. In vendar ti sedaj s svojim majhnim motorjem laže in hitreje prihajajo na svoja službena mesta, se ob olajšanih pogojih z večjo vnemo in temeljiteje posvečajo svojemu poklicnemu delu in morda celo lahko bolj izpolnjujejo svoje verske dolžnosti, da ne govorimo o poštenih zabavi, ki si je vsak zaželi en dan v tednu, potem ko je posvetil ostale delu in skrbem... Uporabljajte torej svoja vozila, a skušajte to delati s takim spoštovanjem, ki bo vam in vašim vozilom pridobilo simpatijo vseh in obenem zagotovilo varnost.“

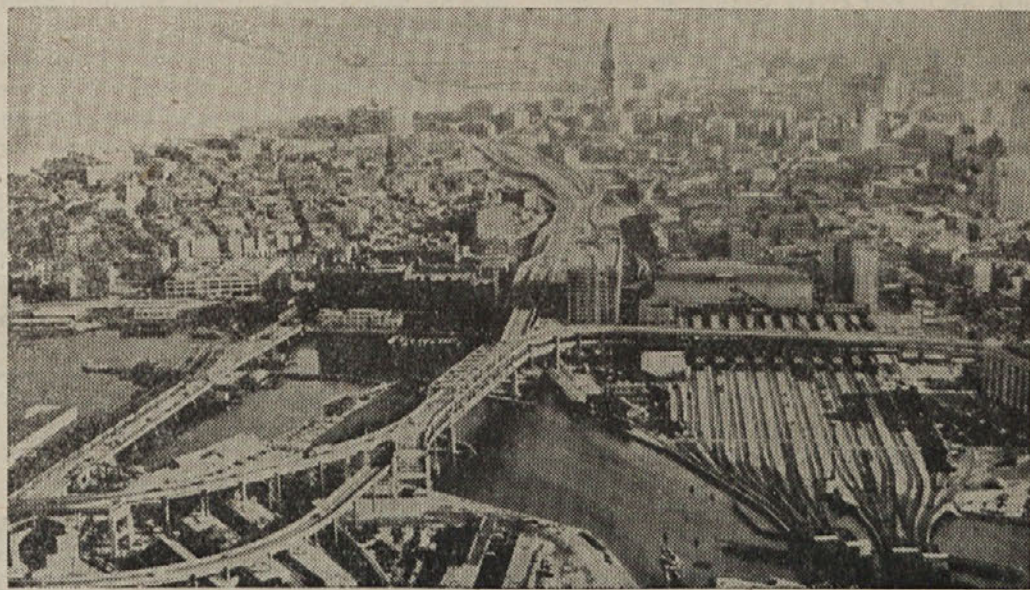
Štiri države se prepirajo za dete, ki je bilo rojeno v letalu

Zapleten in zanimiv mednarodni pravni problem dela težave kanadskim oblastem. Iz letala, ki je pristalo v Montrealu, je izstopil en potnik več, kot jih je imelo letalo pri vzletu. Neka gospa je namreč v zraku porodila v času, ko je letalo letelo nad Združ. državami Sev. Amerike. Letalo pa je last holandske državne družbe, a prvi kraj, kjer je pristalo, je bil Montreal v Kanadi.

Otrokova mati, gospa Gloria Foster je državljanka Jamaike, kjer je šla na letalo, da še pred porodom pride v London, kjer biva njen mož. Vendar med poletom je nenadoma porodila. Porod je srečno potekel in v Montrealu so mater in otroka odpeljali v tamšnjo bolnišnico, da si opomoreta. Pristopni kanadski civilni urad si sedaj beli glavo, čigav državljan je novorojenček.

Večina ljudi porabi največ časa in moči za to, da veliko govori o problemih, namesto da bi se jih lotila.

(Henry Ford)

Mesto BOSTON (USA) hoče pereče vprašanje vedno večjega prometa rešiti tako, da bodo ceste za avtomobile zgrajene nad dosedanjimi prometnimi cestami in sicer na stebrih.

FRAN ERJAVEC, PARIZ:

KOROŠKI SLOVENCII. DEL

Med največjimi napakami tedanjih poklicanih katoliških krogov je bila pa na drugi strani ta, da se niso še celo v dobi, ko je protestantska književnost že naravnost cvetela in porajala seveda tudi svoje sadove, tudi oni - niti tako daljnovidni Tavčar - zavedali take svoje dolžnosti in protestantov vsaj posnemali. Vsi, ki so pri nas začeli in izvedli boj proti protestantizmu, so pridno uničevali slovenske protestantske knjige, niso pa uvideli, da bi jih morali tudi nadomestiti s katoliškimi, čeprav je bila potreba po njih tako kričeča, da je morala potem Cerkev dovoljevati duhovnikom uporabo protestantovskih. To je tembolj obžalovanja vredno, ker je celo sam tridentinski cerkveni zbor vsaj posredno opozoril na tako potrebo, ko je določil, naj bi duhovniki ob nedeljah in praznikih pojasnjevali ljudstvu zlasti liste in evangelije in so začeli nemški katoličani po protestantovskem zgledu v to svrhu izdajati tudi svoje prve knjige v narodnem jeziku.

V tem pogledu more vsa druga polovica XVI. stol., v kateri so izdali naši reformatorji skupno 46 slovenskih knjig, na katoliški strani pokazati na eno samo izjemo. To je bil vetrinjski cistercijan L. Pachenecker, po redu najbrž koroški Slovenec (tudi njegovo ime namreč ni nemškega izvora, temveč pride od Pohornik), ki je izdal l. 1574. v Gradcu (na Koroškem namreč tedaj še ni bilo nobene tiskarne), slovenski katoliški katekizem. Izdaja te knjige je izpričana, toda doslej še niso našli nobenega primerka, zato so kakšne podrobnosti o njej še tudi neznane, jezil se je pa nanjo že Trubar, češ da tudi „papisti“ pišejo katekizme in spodrivajo z njimi evangelijske resnice. Jako verjetno je pa, da bi mogla biti to slovenska prireditelj Canisijevga katekizma, ki je bil že tedaj jako priljubljen. Ravno dejstvo, da se nam ni ohranil noben izvod, čeprav jih ni nihče namerno uničeval, nam pa morda celo dokazuje, da je nastala ta prva in potem še

celih 33 let žal edina slovenska katoliška knjiga ravno na Koroškem. Prvič so imeli vetrinjski cistercijani tedaj v rokah dušno pastirstvo vsega slovenskega Spodnjega Roža in so pri tem še prav posebno občutili njeno potrebo in drugi so morali ravno na tako poluteranjeni Koroški najbolj živo spoznati važnost slovenske knjige tudi v verskem pogledu. Prav verjetno je tudi, da bi nam ustvaril Pachenecker še kake druge slovenske katoliške knjige, a je že l. 1580. umrl.

IX.

KOROŠKI SLOVENSKI KMET V XVI. STOLETJU

Šestnajsto stoletje pomenja eno najbolj razgibanih dob vse slovenske zgodovine. Označujejo ga kmečki upori, turški napadi in verske prekučije. O vseh treh pojavih, ki so imeli seveda najgloblji vpliv tudi na vse življenje slovenskega kmečkega ljudstva, sem govoril dovolj obširno že v prejšnjih poglavjih. Nanje Slovenci sami niso imeli odločilnega vpliva, toda pri vseh smo bili bistveno soudeleženi, a ravno to je tudi povzročilo, da smo začeli po tolikih stoletjih popolnega mrtvila Slovenci ravno v tej dobi stopati vnovič na plan kot narod. Po stoletjih popolnega zatona je začelo stopati na dan zopet slovensko ime in že samo to dejstvo je pomenjalo za nas politični in kulturni dogodek prvega reda, prav posebno pa še na Koroškem.

Ob zaključku srednjega veka sem poudaril, da smo dosegli Slovenci tedaj stopnjo svojega najglobljega ponižanja, kajti slovensko ime je sploh popolnoma izginilo iz vsega javnega življenja in slovenska govornica se je bila umaknila zgolj še v domove kmečkih tlačanov in med mestno služinčad. Politični položaj Slovencev kot tak se potem tudi v XVI. stol. ni bistveno spremenil. „Notranjeavstrijske“ dežele, to so: Koroška, Kranjska in Štajerska, so se v tem stoletju sicer še mnogo tesneje povezale med seboj nego kdaj koli poprej in pogosto se je tem pridruževala še tudi slovenska Goriška, tako da so tvorile torej vse slovenske dežele tesno povezano enoto, toda to je bila v prvi vrsti povezava nemškega fevdalnega plemstva v svrhu skupnega nastopanja nasproti vladarju

za ohranitev in razširitev njegovih posebnih pravic. Za Slovence je prihajalo to povezovanje v korist predvsem glede uspešnejše obrambe proti Turkom in v pogledu skupnega podpiranja mlade slovenske književnosti. Slednjega stanovi sicer niso vršili iz kakih narodnostnih, temveč zgolj iz verskih razlogov, vendar je prihajalo v največjo korist tudi slovenstvu, kajti s tem so istočasno priznavali tudi slovenski značaj teh dežel in celo pomagali polagati prve temelje knjižne kulture celotnega slovenstva.

Stalno politično okrepjevanje fevdalnega plemstva, združenega v deželnih stanovih, je bilo slovenskemu kmečkemu ljudstvu prej v škodo kot v korist, kajti s tem je postajal tudi naš kmet izročen vedno bolj zgolj na milost in nemilost nemškemu fevdalcu, ki so neomejeno odločali o njegovih usodi, a deželne avtonomije so bile za Slovence tudi skoro brez pomena, ker so prihajale prav tako le v prid nemškega fevdalnega plemstva in meščanstva. Umestno bi bilo pa morda na tem mestu pripomniti, da je ostalo od starejših koroških velikaških rodbin, ki so bile vendarle bolj ali manj povezane z deželo in ljudstvom, razmeroma le malo še (Dietrichsteini, Khevenhülleri i. dr.), a večina je v tej dobi že izumrla in mesto njih so se od raznih vetrov priseljevale čisto nove (Salamanca, Rosenberg, Christalnig i. dr.), ki so imeli še v večji meri pred očmi le svoje lastne koristi. Vladar, ki bi naj bil nekaj nepristranski varuh pravice, je bil v tem pogledu na eni strani skoraj brez moči, a na drugi strani zaradi svoje odvisnosti od stanov tudi ni pokazal nobene resne volje varovati kmečke podložnike pred njih zemljiškimi gospodi. O tem nam najzgovorneje pričajo ravno kmečki upori, v katerih so iskali kmetje stalno varstva in pravice pri svojem vladarju, toda Habsburžani zanje niso pokazovali nobenega smisla in so v velikem kmečkem uporu l. 1515 n. pr. celo sami spodbujali plemstvo, da stre kmete ter jim v to svrhu obljubljali svojo vojaško pomoč. In plemstvo ni le strlo vseh kmečkih uporov, temveč tudi neusmiljeno pobijalo in obeležalo naše kmete ter požigalo njih domove, nato jim pa „za kazen“ nalagalo še nove dajatve, s katerimi je bil podložnik že itak preobremenjen.

(Dalje prihodnjici)

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

CELOVEC JE DOBIL 8. KINO IN 1. CINEMASCOPE-KINO

V petek, dne 11. novembra, so v Adlergasse spet otvorili „Kammerlichtspiele“, ki so služile že tudi pred vojno tem namenom. Poslopje so znotraj modernizirali in oplešali. Kot otvoritveni film so vrteli ameriški cinemascope-barvni film „Das Gewand“. Čas igranja: 15.45, 18.15, in 20.45.

GRADBENA SEZONA JE KONČANA — ZANIMIVE ŠTEVILKE

Z ozirom na slabo vreme so v Celovcu v glavnem končali gradbeno sezono. Oglejmo si ob tej priliki nekoliko številke, s katerimi je razpolagala v letošnjem letu mestna občinska uprava. Seveda je k temu precej prispevala tudi zvezna vlada.

Samo za gradnjo cest je celovška mestna občina uporabila letos 11 milijonov in 800 tisoč šilingov. Med drugimi je v načrtu še Trg Sv. Duha, ki bo dobil z ozirom na avtobusni kolodvor asfaltno prevleko in primerno razsvetljavo.

Nadalje so postavili ob cestah 150 novih prometnih znakov za vozače motornih vozil in za pešce. Za cestno razsvetljavo je občina letos potratila 600.000 šilingov, za čiščenje kanalov pa 700.000 šilingov. Za gradnjo različnih poslopij je izdala 20 milijonov in 167.000 šilingov, za vzdrževanje 322 občinskih hiš pa 1 milijon in 233.000 šilingov.

Prihodnje leto imajo v načrtu poleg zgradbe podzemeljskih železniških prehodov v Weidmannsdorfer Strasse, St. Rupprechter Strasse in Völkermarkter Strasse še dograditev trgovske akademije, zgradnjo nove glavne šole v St. Rupertu, zgradnjo nove glavne šole v Weidmannsdorfu in razna druga popravila in gradnje ob Vrbskem jezeru.

KAKO JE Z DELOVNIMI MESTI?

Kakor poroča Deželni delovni urad, je bilo 31. oktobra 1955 pri delovnih uradih na Koroškem prijavljenih za posredovanje služb 4136 brezposelnih oseb. Od teh je 1402 moških in 2734 žensk. Med preteklim mesecem se je število ljudi, ki iščejo delo, pri moških zvišalo za 359 oseb in pri ženskah za 1314, torej skupno za 1673 oseb.

Nasproti 31. oktobru 1954 je stanje oseb, ki iščejo zaposlitev, pri moških za 474 nižje, pri ženskah pa za 34 višje.

ALI UPOSTEVAMO NJIH DELO?

Pred kratkim se je sestalo na povabilo komandanta Deželne gasilske zveze majorja F. X. Kohla v Celovcu čez 50 delegatov požarnih bramb iz vseh delov Koroške. Namen tega sestanka so bili razni referati, diskuzije, ogled novega orodja za gasilske namene in aktualna vprašanja o modernem gasilstvu.

Kakor je iz živahne debate razvidno, namerava deželno vodstvo požarnih bramb izvesti nove alarmne signale in sicer po vsej deželi enotne glasove. Med drugim so se delegati tudi zgražali nad slabo prometno disciplino na Koroškem. To pa predvsem v tem smislu, da motorna vozila požarnim avtomobilom, ki so namenjeni k požaru in imajo posebno trobilno in modro luč, ne dajo prednosti (Vorrang!) in tako dostikrat prepozno prispejo na kraj nesreče.

Ob koncu še nekaj števil, ki dokazujejo razveseljiv napredek in uspeh požarnih bramb. Predvsem na tehničnem področju se kažejo vidni sadovi. Na Koroškem obstoja 450 organizacij požarnih bramb. Te požarne skupine imajo 680 motornih brizgalnic iz 70 različnih vrst in tipov. Letos je odpovedalo samo 7 brizgalnic, medtem ko je gasilska zveza lansko leto potrošila 70.000 šilingov samo za popravila teh brizgalnic.

NOVE CERKVENE ORGLE

V nedeljo, dne 6. novembra, so blagoslovili v mestni župni cerkvi St. Ilj (St. Egid) temeljito popravljene orgle. Obrede je opravil mestni župnik in dekan Janez Lamprecht. Stroški za obnovo orgel znašajo sto tisoč šilingov.

ST. VID V PODJUNI

Narava se pripravlja k zimskemu počitku in tudi naših faranov je šlo nekaj k večjemu počitku. V nedeljo, dne 16. oktobra dopoldne smo imeli dva pogreba: Heslovega očeta na Horcah, Janeza Škant in Toppejeve matere, Katarine Božič v St. Vidu. V soboto, dne 5. novembra pa smo pokopali Ofnarjevo Nanco Kampuš iz St. Vida. V torek, dne 8. novembra je bil v St. Danijelu pogreb Volavčnikove Treze v Grabalji vasi. Vsem rajnim večni mir, zaostalim sorodnikom pa naše sožalje.

Da pa smrt ni preveč razredčila naše vste, se nam je rodilo tudi nekaj novih fa-

sija iz Dunaja pogajala z različnimi zastopniki občin. Komisija je imela priliko videti obupno stanje cest na Spodnjem Koroškem in tako bodo prihodnje leto pričeli z zgradbo cest v Labodski dolini.

MAČE V ROŽU

Mislím, da ni Rožana, ki bi ne poznal Permoževe družine na Mačah. Znano je, koliko je morala ravno ta družina zaradi svoje narodne zavednosti v zadnji vojni pretrpeti. Da je mogla družina premestiti vse težave, je gotovo zasluga gospe Pavline Permož, katera je z veliko ljubeznijo in potrpežljivostjo stala otrokom in možu ob

SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO V CELOVCU vabi vse Slovence iz Celovca in okolice na veselo

miklavževanje

ki bo v soboto, dne 3. decembra 1955 v Mohorjevem domu v 2. nadstropju (levo). Pričetek je ob pol 8. uri zvečer. Na sporedu je igra „Parkljev koš“, obdarovanje in ob koncu je družabni večer s petjem in drugim prijetnim presenečenjem. Lahko boste poceni dobili tudi sladko kapljico in marsikaj za pod zob.

Darila za otroke in tudi odrasle se sprejemajo v pisarni „Našega tednika-Kronike“ do petka, dne 2. decembra zvečer.

Upamo, da se boste v lepem številu odzvali našemu vabilu, ker v Celovcu gotovo že vsi Slovenci pogrešamo lepi družinski praznik miklavževanja.

ranov, večinoma izven fare: trije v Celovcu in dva v Železni Kapli.

V Šmihelu pri Likebu se je poročil Andrej Mohar, pd. Mohorov v Naglčah, s Srečevom Milko na Blatu. Oba, ženin in nevesta, sta dovršila učiteljske; ženin v Ljubljani in nevesta v Celovcu. Vesele svatbe pri Likebu se je udeležil med drugim tudi slikar Berg iz Podkrynja, bivši ženinov sosed in nevestin sosed župan Mirko Kumer, pd. Črčej na Blatu. Novoporočencema želimo obilo sreče!

Ozbartov Jožef Wutte v Mlinčah si je postavil lepo hišico. V St. Primožu sta si sezidala krojač Konrad in njegova podjetna žena Tereza lasten dom. Mak na Veselah je pozidal novo gospodarsko poslopje.

VELIKOVEC — LABOD

V letu 1956 zgradba ceste. — Konec meseca oktobra je obiskala posebna komisija zveznega ministrstva iz Dunaja Spodnjo Koroško, da si ogleda stanje naših cest in sicer na progi Velikovec — Miklavčevo — nazaj na Dobro ves, naprej na Pliberk — Labod — Volšperk. Mimogrede se je komi-

strani. Njeno delo je bila služba družini, Bogu in narodnim načelom.

Največ je morala pretrpeti Permoževa mama med nacistično okupacijo. Njen mož je moral v znano taborišče Dachau, a tudi hčerko so odpeljali nacisti v zapor. Celotno breme dela je slonelo odslej na njenih ramah. Duševno je ob vsej skrbi za kmetijo gospa Pavlina Permož zelo trpela. Njeno zdravstveno stanje se je začelo od leta do leta slabšati, dokler ji ni odpovedalo srce dne 18. oktobra t. l. in je odšla po zaslužno plačilo k Vsemogočnemu.

Permoževe mame se bomo spominjali pri sv. maši v molitvi. Permoževemu očetu in hčeram izrekamo iskreno sožalje.

VELIKA VES PRI ST. JAKOBU

Žalostno so peli šentjakobski zvonovi, ko smo spremljali 11. t. m. Tavčarjevega Petreja na kraj miru. V lepih letih — star je bil 54 let — mu je nemila smrt pretrgala nit življenja.

Veliko je pretrpel zadnje dni pred smrtjo, toda vse je prenašal vdan v voljo božjo. Kako je bil priljubljen povsod, je pričala

velika množica pogrebcev. Vse ga je ljubilo, staro in mlado. Kjer je manjkal Petreje, tam ni bilo poštenega smeha in veselja. To pa predvsem zaradi tega, ker je vedno rad prepeval. Čudno se nam je zdelo, ko mu pevci niso zapeli v slovo. Saj je bil vedno pripravljen povsod pomagati, kjer je le mogel. Rajni je ostal vedno zvest Cerkvi in narodu ter je prav rad prebiral naše verske liste. Vsem so se orosile oči, ko je vzel č. g. Ropas ob grobu slovo od njega.

Tebi pa naj bo domača zemlja lahka, katero si neizmerno ljubil, in nebeški Oče naj ti bo plačnik za vsa dobra dela, ki si jih opravljal na zemeljskem potovanju. Žalujemo Tavčarjevi družini pa izrekamo naše iskreno sožalje.

PLIBERK

Pred 14 dnevi se je vršil v Pliberku običajni vsakoletni jesenski sejem. Letos je bil obisk razmeroma še kar dober. Predvsem pa zaradi tega, ker je že glavno jesensko delo opravljeno in imajo kmečki ljudje več časa za obisk sejma. Tudi gostilne so bile dobro zasedene.

Kmetijska zadruga v Pliberku je pričela z gradnjo velikega skladišča. Poleg tega bo zgradnja vsebovala še večje silose, trgovino Spodnje koroške molkerije, stanovanja in druge prostore. Višina gradbenega projekta bo vsebovala 21 metrov.

Dopade se nam, da so se vendar enkrat spomnili na razširitev mosta čez bistrški potok, v Drbeši vasi, kjer se je zgodilo že več nesreč.

Večerne misli

Kadar dneva luč ugasne
in ustavlja se korak,
zamigljajo zvezde jasne
ljubko v zemeljski polmrak.

On, ki zbira zvezde v vencu
že od nekdanj dobro vé,
da nevarne nam so sence,
ki jih noč po tleh razpne.

Rekel je in zasvetilo
tisoč zvezd je na zemljo,
luna se je posrebrila,
brž ko hotel je samó.

Cez livade pa pozvanja
lahko noč večerni zvon:
lajša trud, skrbi odganja
in mehča robove spon.
Limbarski

LINOLEUM, STRAGULA, THELON, GUMI
v največji izbiri

Grasch' Erben

CELOVEC — KLAGENFURT

8. Mai-Strasse 5

Tel. 56-38

Kvalitetna blaga — nizke cene — zadovoljni kupci

Damski kostumi, čista volna, s svilo podloženi . . . \$ 398.—, 450.—, 560.—

„ čista volna, s svilo podl. in kožuvinno obšiti . . . \$ 690.—, 760.—, 890.—, 1080.—

Damski plašči iz volnenega blaga, vatirani, celotno s svilo podloženi . . . \$ 370.—, 398.—

„ iz čiste volne, celotno s svilo podloženi . . . \$ 460.—, 510.—, 560.—, 580.—

„ iz čiste volne, celotno s svilo podloženi in s kožuvin- . . . \$ 580.—, 620.—, 690.—, 750.—, 890.—

„ iz čiste volne, angleški import \$ 890.—, 980.—, 1050.—

„ 1150.—, 1250.—

Moške obleke . . . \$ 398.—, 420.—, 450.—, 520.—, 570.—, 598.—, 698.—

Moške hlače, Kasha . . . \$ 69.—, 84.—, 98.—, 105.—

„ fresco . . . \$ 115.—, 119.—, 129.—, 139.—

„ gabardine \$ 139.—, 149.—, 189.—, 220.—, 260.—, do 390.—

„ iz žameta . . . \$ 139.—, 149.—, 169.—, 189.—, 220.—

Moški plašči iz cromby-ja, celotno s svilo podloženi . . . \$ 560.—

„ velour, celotno s svilo podloženi . . . \$ 720.—, 890.—

„ čisto volneni double s kožuvinasto podlago . . . \$ 1980.—

Blago za plašče za dame in gospode — športno blago, velour, zibelene, double, cromby (angleški uvoz) . . . \$ 49.—, 69.—, 89.—, 149.—, 235.—, 320.—, 469.—

Blago za moške obleke, športno blago, fresco, gabardine, cord kamgarn (angl. import) \$ 29.—, 39.—, 45.—, 59.—, 84.—, 129.—, 149.—, 178.—, 240.—, 280.—, 320.—

Blago za ženske obleke, 130 cm široko . . . \$ 19.80, 22.80, 24.80, 39.—

Volneno blago za ženske obleke, 140 cm širine, . . . \$ 45.—, 56.—, 59.—, 68.—, 75.—, 83.—, 90.—, 98.—, 118.—

Flanela za srajce, pižame in nočne srajce . . . \$ 9.80, 13.80, 14.60, 16.80, 17.50, 17.80, 18.90

Flanela za ženske obleke in barchent, številni vzorci \$ 15.10, 16.90, 19.90, 20.80

Velour za jutranje halje, zelo lepi vzorci . . . \$ 19.90, 20.80, 24.80

Double za jutranje halje, v številnih barvah in vzorcih . . . \$ 37.—

Volin, 80 cm širok . . . \$ 19.80, 20.80, 22.50, 23.80

Zimske hlače za dame, gospode, otroke

Damske garniture perila, zimska spodnja oblačila

Flanelaste pižama za dame, gospode in otroke

Flanelaste nočne srajce za dame

Trgovska hiša Korošcev

G. Hirschaden

Celovec-Klagenfurt - Bahnhofstraße 7

Pol sveta v enem avtomobilu

Dandanes je ves svet postal ena sama celota in preko meja posameznih držav se uveljavlja dejstvo, da smo vsi prebivalci tega našega planeta navezani eden na drugega, en narod na drugega. Moderna tehnika je ustvarila čudesa, nove stroje, nove snovi, vendar za svoje izdelke potrebuje surovine, ki jih črpa iz zemlje. Podroben pregled modernih industrijskih izdelkov kaže, da je dobri Bog tudi naravna bogastva tako razdelil, da ima vsak nekaj, vsi skupaj pa vse, kar za življenje in napredek potrebujemo.

Ameriški avtomobil, ki so ga izdelali v veletovarnah v Detroitu in ga potem izvozili v kako oddaljeno državo, prav lahko pride pri tem v domovino kakega izmed svojih sestavnih delov, kajti v vsakem motornem vozilu so sestavni deli in surovine iz tega ducata tujih držav. Čeprav veljajo Združene države kot najbogatejši kontinent naravnih zakladov in človeške pridnosti ter podjetnosti, mora tudi Amerika vsako leto uvažati manjkajoče surovine iz drugih držav v vrednosti več milijard dolarjev.

Tako na primer kupuje avtomobilska industrija celo vrsto blaga v tujih državah, predvsem v njeni sosesčini: iz Kanade uvažajo baker, svinec, cink in nikelj; iz Mehike svinec, antimon, baker, cink in mangan. Iz ostalih držav zapadne zemeljske poloble pa uvažajo: mangan iz Kube, svinec iz Peruja in Bolivije, baker iz Čila, boksit iz Britanske Gvajane, industrijske diamante iz Britanske Gvajane in Brazilije, antimon in cin iz Bolivije, volfram in sljudo iz Brazilije.

Sporazum o pašnih pravicah dokončan

Dne 8. maja je bila v Kranju seja Okrajnega ljudskega odbora, ki je odobril sporazum o priznanju pašnih pravic koroškim kmetom na jugoslovanskem obmejnem teritoriju v smislu predloga, ki ga je izdelala posebna avstrijsko-jugoslovanska komisija in smo o njem že pred časom poročali. Po tem sporazumu bo okrog 140 koroških kme-

Pravda zaradi avtomobila

Pred kratkim je nemška tovarna avtomobilov „Volkswagen“ izdelala že en milijon teh vozil, ki so se tako dobro obnesla. Bila je s tem prva evropska avtomobilska industrija, ki je dosegla milijonsko proizvodnjo. Te dni pa poročajo, da je višje deželno sodišče v Celle potrdilo sodbo prve instance, s katero so bili zavrženi zahtevki dveh „varčevalcev za Volkswagen“. Kot se bo marsikdo še spominjal, je bil model „Volkswagen-a“ izdelan že pred vojno in takrat so začeli graditi veliko tovarno v Fallersleben-u. Tedanja akcija za „Volkswagen“ je seveda bila pod pokroviteljstvom nacističnih oblasti tistega časa, ki so že zbirale obroke posameznikov za nabavo bodočega avtomobila. Tako je na tisoče malih ljudi štedilo iz meseca v mesec, iz leta v leto in odplačevalo svoj avtomobil, ki je bil takrat še samo na papirju in tovarno, ki bi ga naj izdelovala, so šele gradili s tem nabranim denarjem.

Pršla pa je vmes vojna in velika, skoraj dokončana tovarna je potem vsa leta izdelovala avtomobile za nemško vojsko.

Zavezniška letala so tovarno večkrat hudo bombardirala in po vojni je ves indu-

Pa tudi Evropa v znatni meri nudi surovine ameriški avtomobilski industriji. Tako izvažajo Španija v Ameriko volfram in cink, tudi Portugalska je dobaviteljica volframa, iz Jugoslavije in Turčije pa izvažajo kromove rude.

Mnoge surovine pa prihajajo iz Azije in Afrike, med temi industrijski diamanti za konice vrtnih strojev, mangan, kromove rude, cin, antimon in boksit. Posebno velika je poraba naravnega gumija za avtomobilске zračnice in glavne dobaviteljice te važne surovine so: Malajski polotok, Indonezija, Cejlon, Siam in Liberija.

Razgovori o ljubeljskem predoru

V Podljudelju na avstrijsko-jugoslovanski meji se je pred nekaj dnevi sestala mešana komisija strokovnjakov obeh držav, da sklepa o dokončanju predora skozi Karavanke, ki veže Koroško in Gorenjsko ter nudi Avstriji hitro in zložno zvezo naprej na Jadran oz. Balkan.

Zastopniki koroške deželne vlade in krajevnih oblasti Slovenije so se sporazumeli, da bo predvsem treba izvesti tehnična zaščitna dela in urediti odvajanje vode, da se ustavi nadaljnje propadanje tega velikega predora, ki je bil v glavnem napravljen med zadnjo vojno. Če bi takoj začeli z delom, bi ga lahko leta 1957 izročili prometu. Komisija bo podala poročilo pristojnim višjim oblastem obeh držav, ki bodo potem sprejele končne odločitve.

tov, ki imajo posestva v Avstriji, smelo pa-sti živino na planinskih pašnikih preko meje. Urejene so tudi napajalne pravice, ker v nekaterih predelih primanjkuje vode.

Seje v Kranju se je udeležila posebna avstrijska delegacija, ki ji je načeloval dvorní svetnik dr. H. Reisenfeld.

strijski kompleks prevzela nova družba, ki je obrate obnovila in začela serijsko izdelavo avtomobilov.

Ko so se prvi avtomobili pojavili na nemških cestah, so se začeli oglaševati tudi predvojni varčevalci, ki so nekateri v takratnem denarju že vnaprej odplačali svoj avtomobil. Toda tovarna teh starih pogodb ni hotela priznati in tako so se varčevalci obrnili na sodišča. Pa tudi tu so imeli le malo sreče, ker sta se doslej že dve sodišči postavili na stališče, da so varčevalci imeli pogodbo za dobavo avtomobila z nacistično organizacijo in ne s sedanjo industrijsko družbo. Tako so sedaj tukaj avtomobili, o katerih je mnogo skromnih ljudi leta in leta sanjalo ter si pritrgovalo pri izdatkih, a nacistične organizacije, ki je denar za avtomobile pobirala, ni več. In ljudje nimajo ne denarja in ne avtomobilov. Z njimi pa se vozijo tisti, ki so obogateli po vojni, si misli marsikdo izmed razočaranih varčevalcev.

Sodni stroški dosedanjih procesov znašajo že 900.000 šil., a oba varčevalca sta izjavila, da se bosta pritožila še na vrhovno sodišče.

O žitnem gospodarstvu

Po dosedanjih cenitvah je letošnji pridelek žitaric dosegel 1,62 milijonov ton in je za približno 9 odst. večji od lanskega pridelka. Pridelek krušnih žitaric je 13 odst. višji, žitaric za živinsko krmo pa so pridelali le za 4 odstotke več. Pšenice so pridelali 16 odst. več, rži 9 odst., a ječmena 7 odst. Ker so bile posejane površine v glavnem enako velike kot lani, je povečani pridelok pripisati večjemu hektarskemu donosu.

Dunajski gospodarski krogi menijo, da se v kmetijstvu ne bo mnogo spremenilo v bližnji bodočnosti. Ministrstvo za poljedelstvo namreč stoji na stališču, da je treba nadaljšati za nedoločen čas zakone, ki urejujejo gospodarski promet z mlekom, žitami in živino. Čeprav sta Delavska in Trgovinska zbornica drugačnega mnenja, vendar nihče ne računa z odpravo omenjenih zakonov. Dokler so cene pšenice in kruha oblastveno določene, mora ostati v veljavi tudi zakon, ki ureja trgovinski promet s

PREDOR POD MONT BLANCOM BODO GRADILI

Mont Blanc je najvišja evropska gora (4810 m) in stoji v alpski gorski verigi, ki tvori mejo med Francijo, Italijo in Švico. Da olajšajo avtomobilski promet med Francijo in Italijo, je bila pred meseci sklenjena posebna pogodba med obema državama v Rimu. Italijanski parlament je pogodbo že odobril in računano, da jo bo tudi francoski kmalu. Predvidena je tudi udeležba Švice pri stroških podjetja; tako je te dni mestni svet v Ženevi sklenil, da prispeva 3 milijone švicarskih frankov za izvedbo tega načrta. Ta predor bo mnogo daljši od že skoraj dograjenega predora skozi Karavanke pod Ljubeljem.

Našim gospodinjam

EDEN ALI VEČ OTROK?

(Nadaljevanje in konec)

„Imel bom le par otrok, ker hočem, da žena ne izgubi svoje lepote,“ bi se morda opravičeval.

Slabo opravičilo! Ali ne veš, da je materinstvo naravno nagnjenje vsake žene, ki teži k uresničenju tega svojega poslanstva? Skoro vedno pripravljena na velike žrtve tudi na škodo svojega zdravja in svoje lepote! Kadar ženska plemenitost ni zadostno upoštevana, je često moški egoizem kriv, da posebno mlade in tudi lepe žene trpijo in tudi obolijo. Računaj tudi z dejstvom, da zunanja ženska lepota nekoč mine. Kakšen bo Tvoj izgovor, ko se žena postara, ko ne bo več lepa tako, kot je bila pred poroko? Pomisli sedaj, da Ti ne bo žal takrat, ko Ti morda bolezen iztrga enega ali oba otroka, takrat ko si morda niti očitati ne bosta upala svoje nečimrnosti in sebičnosti, ko bosta videla, kako prazen je bil Tvoj izgovor pred leti. Spreglej sedaj in otre si se tega pogubnega modernizma: kulta lepote.

Vendar obstoje stvarni vzroki, ki morejo opravičiti maloštevilno družino in ki izvirajo iz slabega gmotnega in socialnega stanja; onemogočata primerno vzdrževanje in dobro vzgojo novih otrok. Tudi slabe stanovanjske razmere, ki jih nikakor ni mogoče izboljšati, začasno odsvetujejo nov prirastek otrok in sicer iz različnih vzrokov, predvsem iz higienskih in zdravstvenih. Potem še brezposelnost, slaba plača očetova in delo žene izven doma nasvetujejo isto za čas, dokler tako stanje traja. Odsvetu-

jem, da oba z ženo delata. Kdo skrbi za otroka, kadar sta vidva zdoma? Služkinja, zavod? Vzgoja otrok je vendar Vajina, prvenstveno materina dolžnost!

S čisto zdravniškega stališča opraviči maloštevilno družino gotova življenjska nevarnost ali gotovo poslabšanje materinega zdravstvenega stanja, ki bi nastopilo z novo nosečnostjo in novim porodom. Materina bolehnost in oslabelost zaradi pogostih porodov sta zadosten vzrok, ki nasvetuje periodično vzdržnost v zakonskem življenju, ne le zaradi možne težke bolezni matere, predvsem zaradi bodočnosti otrok in doma. Kaj so otroci brez matere? Kaj je dom brez gospodinje? Kot zdravnik bi smel nasvetovati, da se omeji število otrok na dosedanje v primeru, da je bil ugotovljen prenos važnih dednih napak in pretresljivih bolezni staršev na več otrok.

Tako, vidiš, sem Ti, upam, zadosti in kolikor se v pismu da, jasno razložil vprašanje in Ti dal svoj nasvet. Ob koncu še pristavljam: **Sprejmi toliko otrok, kolikor Ti jih Bog da!** Sprejeto to vodilo, potem šele glej na upravičene vzroke in na morebitne izgovore. Zmeraj bodi zares odkritosrčen, širokogruden in plemenit; le tako boš pravilno presojal nagibe, ki Te oz. Vaju nagibajo k enim ali drugim odločitvam. Tako boš imel vedno čisto vest, notranje zadovoljstvo, srečo in božji blagoslov v družini.

Tebe in Tvojo ženo prav lepo pozdravljaj! Oglasi se še kaj!

Tvoj

Luka.

KUHINJA

Ponadova juha. ½ l mrzle juhe, 3 žemlje, nožev vrh muškatovega oreščka, 2 l juhe, 2 jajci. Obribane, zrezane žemlje namoči v mrzli juhi. Zmehčane razžvrkljaj, prilij ostalo juho in prideni orešek ter dobro prekuhaj. Vrelo vlivaj med mešanjem v jušnik, v katerem si raztepla jajci.

Kašnati štrukelj. Nadev: 15 dkg kaše, 2 žlici masti, žlica čebule, žlica peteršilja, majaron, poper, sol, jajce, zajemalka juhe. Kuhani, ohlajeni kaši zamešaj na masti ocvrto čebulo in peteršilj, pridaj majaron, poper in sol, jajce in juho. Dobro razmešano namaži na raztegnjeno testo, napravi tanke klobase in jih speci. Pečene klobase zreži v majhne štrukeljce.

Ti štrukeljci so za na juho. Vlečenemu testu dodaj malo olja ali masti, ne jajca. Ob robu obrežano in z nadevom namazano testu zvij od dveh nasprotnih strani in ga po sredi prereži, da dobiš dve klobasici.

Občni zbor rejcev pinzgauskega goveda

V Zell am See je bil minulo sredo občni zbor delovne skupnosti za rejo pinzgauskega goveda. Prisotni so bili tudi zastopniki zveznega ministrstva za poljedelstvo in predstavniki kmetijskih zbornic Koroške, Štajerske in Solnograške, nadalje zastopniki društev rejcev iz ostalih zveznih dežel in iz inozemstva. Iz tajniškega poročila je bilo razvidno, da je v štirih rejnih področjih v Avstriji sedaj 500 črednih rejcev z 32.000 kravami. Celotno število glav pinzgauske pasme pa cenijo na več kot milijon živali, od katerih je približno ena tretjina v Avstriji, a ostali dve pa v inozemstvu (Jugoslavija, Češkoslovaška, Zapadna Nemčija, Italija, Romunija in Južna Afrika). Denarni promet sejmov te plemenske živine pa je znašal okrog 18 milijonov šilingov.

PROIZVODNJA UMETNIH GNOJIL S POMOČJO ALG

Alge so rastline, ki rastejo v vodi tudi pri nas na bajerjih in v močvirnatih predelih. Znanstvena proučevanja na univerzi v Kaliforniji (USA) so dognala, da alge pri svoji rasti odzamejo dušik iz zraka ter da jih je zato mogoče uporabiti pri pridobivanju umetnih gnojil, ki temeljijo na dušiku. Dva kemika sta ugotovila, da je njuno poskusno polje alg v izmeri 1 hektara dalo na mesec 560 kg dušika. V zvezi s temi poskusi menijo strokovnjaki, da je trajno rodovitnost riževih polj v vzhodnih deželah pripisati ravno majhnim zelenim algam, ki rastejo na vodi med riževimi stebelci.

Rumeno pecivo. 2 jajci in skodelico kristalnega sladkorja stepaj ¼ ure. Nato zamešaj skodelico dobre koruzne moke, skodelico pšeničnega zdroba, seseklano limonino lupino, 2 žlici ruma, skodelico kavne smetane in pol zavitka pecilnega praška. Dobro premešano napolni v pomazan model in speci v srednje vroči pečici.

Pecivo z jabolki. Penasto vmešaj 20 dkg sladkorja z 2 rumenjaki ter počasi menjaje pridevaj 1½ dl mleka in 25 dkg moke, presejane z zavitkom pecilnega praška. Zamešaj 3 žlice ruma, seseklane limonine lupine in trd sneg beljakov, stresi v pomazan tortni model in naloži po vrhu v tanke lističe zrezana kisl jabolka. Potresi s kristalnim sladkorjem in peci v precej vroči pečici.

Omlate z jabolčnim nadevom. Sprži kake 6 ali 7 jabolok s sladkorjem, cimetom, limoninimi lupinami in vinom kolikor mogoče gosto. Mehko pretlači skozi sito ter namaži z njimi omlate.

„ZAPRAVLJIVI“ DUNAJČANI

Okoli 1 milijardo šilingov na leto potrošijo Dunajčani za alkoholne pijače. Potrošnja vina je od leta 1929 do 1954 narasla od 4 na 5,2 litra na glavo; potrošnja piva znaša 9,3 litra na glavo. Leta 1953 so Dunajčani popili 953.000 hektolitrov piva. Uživanje piva je nazadovalo. V omenjenem letu so izdali za vino 400 milijonov šilingov in prav toliko za pivo, 200 milijonov pa za razna žganja. Zanimivo je, da Dunajčani manj kadijo. Leta 1929 so pokadili čez 30 milijonov cigar in nad 2 milijardi cigaret, leta 1954 pa samo še 18,8 milijona cigar in 1,7 milijarde cigaret.

ČEZ 100 LET BOMO DELALI SAMO EN DAN V TEDNU

Če bo tehnični napredek šel naprej v dosedanjem tempu, bo človek v naslednjih letih izumil toliko aparatov in postopkov, s katerimi bo mogel v 1 dnevu s sedmimi delovnimi urami proizvesti toliko, kot danes ustvari v enem tednu s 40 urami dela. Tako bi bilo mogoče omejiti delovni teden na en sam dan v tednu, je dejal Joseph Prendergast, predsednik ameriškega združenja za ureditev prostega časa, na zborovanju, kjer so obravnavali vprašanja, ki bi jih novo nastali položaj stavil državne vodstvu.

9. številka „Vere in doma“

Minuli teden je izšla 9. številka družinskega mesečnika „Vera in doma“, ki pod zaglavjem „Kje, domovina, si...“ prinaša poročila Antona Oreharja o Slovencih v Argentini. V to južnoameriško državo so prišli Slovenci v večjem številu (okrog 25 tisoč) šele po prvi svetovni vojni in sicer iz Primorske, ko je fašizem začel tam z brutalnimi metodami iztrebljati slovenski živelj.

Po drugi svetovni vojni je prišel v Argentino nov val Slovencev iz begunskih taborišč v Italiji in Avstriji. Bilo jih je približno okrog 6.000, ki so se povečini naselili v okolici prestolice Buenos Airesa, a manjše skupine so odšle v notranjost razsežne dežele, ki meri 2,8 milijonov kvadratnih kilometrov.

Po začetnih težavah so si gospodarsko opomogli in kmalu je med njimi začelo brsteti tudi bogato kulturno življenje. Iz lastnih sredstev vzdržujejo celo vrsto listov, ki jih nekaj pisec tudi našteje. V Argentini imamo Slovenci tudi edino visoko šolo izven domovine, namreč bogoslovno fakulteto v Adrogué. O delu „Slovenske kulturne akcije“ pa smo tudi v našem listu podrobneje poročali.

Tudi naše rojake v Argentini teži uprašanje asimilacije. O tem pravi članek: „Gotovo se moraš nekaj prilagoditi življenju dežele, v kateri živiš, in ne smeš vedno ostati le tujec, vendar pa mnogokrat prestopajo meje in zavržejo domače bisere brez potrebe ter si navzamejo malo častno tujo navlako.“ Vendar je prepričan, da bo mogoče zadržati izgubljanje slovenske krvi in časti s skupnim delom: družine, cerkve, organizacij in listov.

Med pesniki v tej številki srečujemo Erika Kovarčiča iz „Washingtona, (USA)“, Toneta Ziljskega s Koroške, Bruno Pertotovo iz Trsta, Tugomirja in druge, tako da so zastopani vsi Slovenci v zamejstvu. Vijolice Fonda iz Trsta v kratki zgodbi podaja ganljivo sliko iz drobnega življenja v velikem obmorskem mestu, a Branko Korotaj iz Tinj z živo besedo slika srečanje mladega slovenskega koroškega duhovnika z mladino, ki jo je val časa že skoraj odtujil svojemu rodu in mu je ostala le še molitev v jeziku staršev.

V tej številki je tudi drugi del Novakovega „Ustoličenja karantanskega kneza“ a Jelisava Pl. nadaljuje povest o „Očetovi dedovini“, ki je iz številke v številko zanimivejša.

Za ideološko noto skrbi Pavle Slapar s temeljitim člankom o veri in komunizmu, Martin Jevnikar pa ocenjuje zadnjo knjigo pisatelja Miška Kranjca „Nekaj bi vam rad povedal“ in ugotavlja, da je to bolj politični agitator za komunizem, ki za to svoje delo uporablja tudi svoje ne baš izredne pisateljske sposobnosti.

Poseben okras te številke so pa lepi lesno- in lino-rezi tržaškega slikarja Avrelia Lukežiča, ki je pred kratkim izdal mapo svojih grafik. O slikarju in njegovem delu je prispeval toplo pisan članek Jože Peterlin.

ZA DOBRO VOLJO

„Moraš“ in njegov gospod. — Žena: „Ali moraš vedno piti?“ — Mož: „Kdo pravi, da moraš? Jaz pijem prostovoljno!“

Strašna prisega. „Ali se je tvoja žena res zaklela, da ne gre nikdar več v gore?“ — „Res! Zaradi odmeva... ker v gorah ne more imeti zadnje besede.“

Pred odhodom vlaka. — Žena (možu, ki odhaja): „...pa veš, kadar se boš vračal, sedi v prvi vagon, da boš prej doma!“

Zakaj so ribe neme. — Tomaž: „Ali veš, zakaj so ribe neme?“ — France: „...“ — Tomaž: „Kar potisni glavo pod vodo in poskusi govoriti, pa boš vedel, zakaj!“

Na stenah študijske sobe kralja Jurija V. v Buckingham Palace je bilo napisano šest načel. Eno teh se je glasilo: „Ne poskušajte mi dajati ali izvlačiti pohvalo po nizki ceni.“ In prav v tem je prilizovanje. Prodajati pohvalo po nizki ceni. Spomnite se tudi Emersonovega načela: „Govorite, kakor hočete, nikoli ne boste mogli govoriti drugače, kakršni ste sami.“

Če bi skrivnost, ki vas je hočem naučiti, bila le golo prilizovanje, bi bila stvar kaj preprosta. Vsi bi postali mojstri v umetnosti medsebojnega občevanja.

Kadar mislimo in razglabljamo o določenem vprašanju, se v 99 odstotkih suče to vprašanje okrog nas. Če zmoremo prekiniti za nekaj trenutkov ta priljubljeni posel in se posvetiti nekaj zadevam drugih, ne bo treba upoštevati nasveta, da se izognete nizkotnega prilizovanja.

Navajam še enkrat Emersona: „Vsi ljudje, s katerimi pridem v stik, me v kaki stvari prekašajo in s tem se od njih učim.“

Če je bilo to resnično za Emersona, ali mislite, da ne velja prav tako zame ali za vas? Nehajmo za

trenutek in ne mislimo samo na svoje posle in potrebe, temveč se malo pozanimajmo tudi za zasluge drugih. Prilizovanje bo takrat odpadlo, nadomestilo pa ga bo iskreno priznanje bližnjikovih zaslug. Bodite velikodušni v odobravanju ter radodarni s pohvalo in bližnjim bo cenil vaše besede, ki mu bodo kakor zaklad in ki jih bo skrbno hranil v svojem spominu leta in leta še potem, ko jih boste vi že davno pozabili.

Zakaj govorimo najrajši o tem, kar si želimo? Stvar je čisto naravna. Vsakdo se zanima za tisto, kar si želi, tudi če drugim ni to nič mar. Drugi delajo prav tako kakor vi in vsakdo se zanima le za tisto, kar njemu ugaja. Zanesljiv način, kako boste dobili vpliv na bližnjika, je torej pogovor o tem, kar njemu ugaja. Če boste n. pr. hoteli doseči, da vaš sin, brat ne bo več kadil, bo mnogo boljše dokazati mu, da bodo cigarete škodovala njegovemu športnemu udejstvovanju ali pa mu bodo preprečile nakup te ali one knjige ali smuč; mnogo boljše torej, kot pa če mu naredite o tem

Za mladino in prosveto

Fantje, kako si predstavljate moderno kmečko dekle?

Splošno slišimo od fantov, da si želijo za ženo moderno kmečko dekle. Če pa jih vprašamo natančneje, dostikrat niti ne dajo pametnega odgovora, kot: „Na ja, pač ne tako staromodno in s srednjeveškimi nazori ter podobno.“

Dobro torej! Kakšne pa naj bomo dekleta v resnici? S takozvano „Gretl“-frizuro ali trajno nakodrane?

Vedno sem natančno zasledovala debate v „Našem tedniku“, ampak stališče fantov ni prišlo nikoli jasno do izraza. Kaj se vam n. pr. bolj dopade: negovane roke po receptih najmodernejše kozmetike, ki jih zaradi lepote na splošno občudujejo, ali takšne, ki zgrabijo za vsako potrebno delo? — Kaj je vam ljubše: našminkan obraz ali lepó pospravljene sobe in dobro pripravljeno kosilo? In, roko na srce, katero pa prosite najprej za ples: dekle, ki se zna na plesišču pravilno držati in pozna nekoliko prave oljke, ali ono, ki se z vami sprehaja ob luninem svitu in ponoči na motornem kolesu pozabi na sebe in na svojo čast?

Kakšno naj bi bilo dekle, katero želite peljati pred poročni oltar in kaj je za vas večjega pomena: dober značaj ali zunanja lepota? Ali naj ima kakšno izobrazbo ali se zadovoljite s tem, da se razume nekoliko na gospodinjstvo?

Vidite, vse to bi rade vedele. Saj bi se dekleta gotovo rade ravnale po vas, če bi vedele, kako si jih želite kot dobre žene — in ne samo kot predmet zabave.

SREBRNA OGRAJA

Bogat, trdosrčen mož je imel lepo polje in ga je dobro obdeloval. Toda pri letnem računu, računu o dohodkih in izdatkih, se je vedno izkazalo, da ima izgubo namesto dobička.

V njegovi bližini je živel reven puščavnik. Imel je samo majhno njivico in eno mršavo kravico. Ker ni imel travnika, je moral zanj iskati krme po strmih skalah in po močvirju. Vendar je pridelal vedno obilo. Včasih je celo mogel posoditi bogatemu sosedu seme za setev.

Nekoč ga je vprašal bogataš: „Povej vendar, kako naj obdelujem svoje njive, da bom imel kaj dobička?“

Puščavnik mu je odgovoril: „Postavi okoli njiv srebrno ograjo. Potem bo Bog blagoslovil tvoje delo.“

Bogataš je odvrnil: „Tega ne znorem, ker nimam toliko premoženja.“

Puščavnik pa je dejal: „Ti me ne razumeš. Nekaj tolarjev zamenjaj v drobiž in pridi jutri zjutraj zopet k meni. Naučil te bom, kako se postavi srebrna ograja.“

Napišite nam torej svoje mnenje, kajti to bi zanimalo tudi druge in ne samo

Moniko.

Kolikokrat pa pravzaprav mislimo na to, da je naše življenje pot k Bogu in da si morata mož in žena na tem potovanju vedno pomagati in biti eden drugemu opora? Če to tudi verujemo, potem fant ne sme samo vprašati: Ali zna „ona“ dobro plešati in kuhati, kramljati in zabavati; ampak tudi: Ali me lahko pelje do lepših ciljev in do višje popolnosti? Isto vprašanje velja tudi za dekleta. Kako torej naj izgleda moderno dekle? Težko vprašanje, kajne, ali...?

Bogataš je ubogal in našel drugo jutro pred puščavnikom nekaj stotin ubožcev, ki jih je re-vež postavil okoli bogataševega polja — kakor za ograjo. Tem je moral bogatin deliti miloščino s prijaznimi besedami. Puščavnik mu je dejal: „Glej, to je moja srebrna ograja.“

Božja milost je ganila bogatinovo srce. Najprej se je puščavnikova obljuba izpolnila na najslabši njivi — na njegovem trdem srcu. Iz golih skal je privrel studenec solza, ki so mu tekale po licih. Toda tudi njegove njive in travniki so se kmalu ponašali z obilnim blagoslovom. Svojo srebrno ograjo je vedno izpopolnjeval, da je bila vedno gostejša. Postal je mil in dober. Ko je umrl, so ga angeli nesli v nebeško blaženost.

RUSKA PREGOVORA

Kadar se zajec ženi, pozabi na lovca.

Nevesta še prezgodaj izve, zakaj se je pri poroki jokala.

Kako si pridobiš prijateljev

(Nadaljevanje)

dolgo pridigo.

Andrej Carnegie je kot siromašen škotski deček začel delati z desetimi centi na uro ter je končal s 365 milijoni prihranka. Ta mož se je v svojem življenju naučil, da je edini način kako si lahko pridobiš vpliv nad drugimi, govoriti o tem, kar si drugi želijo.

Ne da bi obiskoval mnogo šol, se je hitro naučil osvajati svet. Navedel bom neki primer iz njegovega življenja: Njegova svakinja je bila nekoč hudo zaskrbljena, ker ji sinova nista pošiljala nobenih sporočil. Študirala sta namreč na univerzi v Yaku. Carnegie je stavil 1000 dolarjev, da mu bo uspelo dobiti odgovor, ne da bi za odgovor sploh prosil. Stava je bila sprejeta. Carnegie je napisal nečakoma šaljivo pismo ter mimogrede omenil ob koncu pisma, da je priložil dva 5-dolarska bankovca. Seveda je to samo napisal, denarja v resnici ni priložil. Odgovor je prišel točno v pričakovanem času: „Dragi stric

Andrej! Zelo sva Ti hvaležna za Tvoje vljudno pismo, toda...“ Vsakdo si lahko misli, kako se je pismo nadaljevalo.

Skrivnost uspeha je v tem, da znate združiti svoje stališče s stališčem drugih. To pravilo se zdi tako lahko, da bi morali njegovo vrednost pač vsi priznati. In vendar ga devetdeset odstotkov ljudi zanemarja v desetindevetdesetih primerih od sto.

Ali hočeš vzgled? Vzemimo za primer pismo, ki ga je napisal ravnatelj špeditijskega podjetja šefu velike tovarne:

Gospod Edvard Zarega!

Dela v našem skladišču zelo ovira popoldansko raztovarjanje večine blaga. To stanje povzroča zastoj pri delu ter s tem tudi zastoj v odpošiljanju. Pričakujemo torej Vašega sodelovanja, da se izognemo škodljivim učinkom, ki nam jih povzroča prepozno pošiljanje blaga. Prosimo Vas zato, da nam pošiljate blago še dopoldne. Tako

boste dosegli takojšnje raztovarjenje in Vaše pošiljke bodo gotovo takoj šle na določen naslov.

Z odličnim spoštovanjem!

JANEZ TAINTA

Ko je gospod Zarega prebral to pismo, mi ga je poslal z naslednjimi pripombami: „To pismo je imelo popolnoma nasproten učinek, kakor si ga je želel odpošiljatelj. Najprej opisuje težave v blagovnem skladišču, kar nas prav nič ne zanima. Potem pa se poteguje za naše sodelovanje, ne da bi pomislil, če nam to sodelovanje morda ne bo v breme. Nazadnje pa nam zagotavlja, da bodo naši vozovi takoj raztovarjeni in blago odposlano. Z drugimi besedami, to je bila edina stvar, ki bi nas zanimala. Način pisanja pa je tak, da vzbudi v nas prej nasprotovanje kakor pa sodelovanje.“

Pa pogledajmo, kako bi mogli isto pismo napisati na bolj primeren način. Važno je vedno to, da gledamo vsako stvar ne samo s svojega, temveč tudi s tujega stališča.

Cenjeni gospod Zarega!

Vaše podjetje je že 14 let naš

MLADINA PIŠE:

Spet o neznano tujino...

Pod planinami na prijaznem gričku je stala slovenska vas. Obdajali so jo zeleni gozdovi, le proti jugu je bila odprta. Od jutra do večera jo je obsevalo sonce. V lepoti in sijaju je žarela kakor bogata nevesta. Kadar si jo zagledal v daljavi, je veselje napolnilo tvoje srce. Srečen si se zahvaljeval Bogu, da si bil rojen v tako lepem kraju. Danes prelepe vasi ni več. Vojna jo je spremenila v razvaline.

V to vas je prišel popotnik. Njegove oči iščejo domačo hišo. Toda ni je več. Popotnik obstane in se prime za srce. Globok vzdih mu privre iz notranjosti. Noge se mu začno tresti. Nič več ga ne drže. Usede se na kamen, zakrije si oči z rokami in joka kot otrok. V tej vasi mu je tekla zibelka; tu je bil dom, kjer so živeli njegovi starši, bratje in sestre. Spomini na otroška leta se mu vedno bolj živo utrinjajo. V vsej jasnosti in pestrosti se razgrinjajo pred njim. Na misel mu pride pesem:

„Zabučale gore,
zašumeli lesi...
Oj mladost ti moja,
kam odšla si, kje si?“

Kje so prebivalci te vasi? Vstane, gleda in opazuje. Vse je tiho. Vse molči. Molk ga vedno bolj vznemirja in bega. Ne more se več vzdržati. Na ves glas začne klicati: „Kje ste, vaščani?“ Spet nobenega odgovora, le odmev njegovega glasu se izgublja v daljavi. Potem nastane grobna tišina.

Naenkrat se popotnik zdrne. Obraz mu zažari v veselju. Zdi se mu, da nekje šumlja znani potoček. Ponovno posluša. Šumljanje potočka je vedno glasnejše. Zdi se mu kakor najljubša pesem, ki ga tolaži in vabi. Popotnik hiti po razvalinah požganih hiš proti kraju, kjer je slišal šumljanje. Na sredi porušene vasi najde potoček, ki vre izpod skale, ob njem pa korito, polno čist vode.

Popotnik se zamisli. Živo vidi pred seboj očeta, ki si gasi žejo in napaja živino. Potem pride mati, v škaf naliva vodo, pere in se pogovarja s sosedomi. Tu ga je umivala, ko si je v poletni vročini umazal obraz. Pri tem potočku je z bratci in sestricami napajal ovčke in pral volno. Kje so tisti časi? Vse je minilo. Vse vesele urice njegovih mladih let so stekle v morje večnosti in se ne povrnejo nikoli več. Žalosten je bil pogled na ruševine, kjer je poprej stala cvetoča vasica. Toda kruta vojna ne pozna usmiljenja! Ubogi popotnik je postal brezdomec. Zadnjič se obrne proti kraju, kjer je stala njegovega očeta hišica. Solze mu zalijejo oči, on pa vzame palico in nameri korak spet v neznano tujino.

ZA DOBRO VOLJO

Zakaj — tiho? Dva cigana spita v eni postelji. Kar pridejo tatovi v kočjo in prvi cigan zbudi narahlo drugega: „Za božjo voljo — tiho, tatovi so prišli!“ — „Zakaj — tiho?“ zakriči drugi. „Kriči, morda se ustrašijo in še kaj pustijo!“

Iz šole. — Veroučitelj: „Torej, Janezek, čitaj povest o Davidu in Goljatu!“ Janez čita. — Veroučitelj: „Čitaj razločno in počasi, saj si Goljata skoro popolnoma pozrl.“

odjemalec. Hvaležni smo Vam, da ste nam vedno šli na roko, in bomo storili vse, da Vas ob vsaki priložnosti zadovoljimo. Žal pa Vam moramo sporočiti, da Vam ne bomo mogli uspešno ustreči, če nam boste pošiljali blago pozno popoldne. Drugi klienti nam povzročajo zastoj in raztovarjanju, tako da Vaših ne moremo takoj raztovoriti. Da se izognemo tej zamudi, bi želeli imeti Vaše blago že dopoldne. Na ta način bi ga takoj raztovorili in naši uslužbenci bi lahko šli ob pravem času domov. Prosimo Vas pa, da tega pisma ne razumete kot nekakšno pri- tožbo. Tudi ne mislite, da bi Vam morda hoteli dajati kakšne nasvete glede uprave v vodstvu Vašega podjetja. Edino, kar nas je k temu nagnilo, je želja, da bi Vam čim hitreje ustregli. Bodite pa prepričani, da Vas bomo na en ali drugi način kar najbolje zadovoljili. Vem, da ste zelo zaposleni, in Vas prosimo, da bi si ne jemali časa in nam odgovarjali na to pismo.

Z odličnim spoštovanjem!

JANEZ TAINTA

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

IVAN CANKAR:

LISJAK

Imeli smo lisjaka, živel pa je priklenjen samo nekaj dni. V bližini njegove kletke je ležal velik prazen sod. Nekega jutra je visela žival na svoji verigi preko soda, mrtva in trda. Ponoči se je bila vzpela nanj, se spustila na drugo stran ter obvisela. Rekli so, da je bila to gola nezgoda. Jaz sem prepričan, da si je žival radovoljno končala življenje, kajti odprte oči niso razodevale prav nič strahu ali bolečine, temveč samo divje sovraštvo. Zalovali smo dolgo in odkritosrečno; zdi pa se mi čudno, da se ni ne v meni ne v drugih zganilo nič takega, kar bi bilo podobno sramu ali kesanju.

Kmalu nato smo kupili drugega lisjaka, še mlajšega; komaj nekaj tednov mu je bilo. Mlad fant ga je prinesel v naročju. Zivalca je bila nemirna in silo plaha; pogled svetlorumenih oči je bil poln začudenja; ali kadar je bliskoma švignil iz globokih jam ter se za pol hipa vprl človeku v obraz, se mu je začudelo, da se je že budilo v njem poleg začudenja še vse nekaj drugega, globljega.

Za prvo noč smo spravili lisjaka v prazno kamrico poleg moje izbe. Stisnil se je v kot; njegove oči so žarko, čisto po mačje sijale iz teme. Ponoči me je zdramil rezek, srdit, presekan glas: kēf, kēf, kēf, kēf, kēf... V prvem trenutku, še na pol v spanju, se mi je zdelo, da laja žival tik moje postelje, da se je bila vzpela s prednjima nogama na odejo. A to ni bil lisjak, temveč vsa druga, mnogo večja žival, na pol smešna, na pol črna, kakršne strašijo človeka v sanjah. Spreletelo me je temno: „Pojdi, kamor ti je pot... ali sem te jaz ohromil?... Zalajalo je drugič, močnejše in rezkeje in zavzdihnil sem potolažen: „Saj je samo lisjak!“ Vstal sem, stopil k durim ter jih natihooma odpahnil. Vse je bilo tiho in mirno; iz kota se je bleščalo dvoje rumenih luči.

Drugi dan smo postavili lisjaku prostorno bajtico kraj vrtno ograje. Priklenili smo ga na dolgo verigo, tako da bi se lahko sprehajal. Toda sprehajal se ni. Včasih je pogledal skozi vrata koničasti, nežni gobček, pa se je skril nemudoma, če se je prikazal človek. Šele kasno pod večer sem ga zalotil zunaj ob ograji, veriga je zarožljala, izginil je ter se stisnil v najgloblji kot svoje kajbe. Videl sem, da je bil razgrébel prst kraj plota. Zjutraj sem mu nesel v mleko nadrobljena kruha, lisjaka pa ni bilo od nikoder.

„Hej, lisec, lisjaček!“ Veriga je bila močno napeta, pod globoko izpodkopanim plotom je držala naravnost na vrt. „Hej, lisjaček!“ Zgrabil sem za verigo, ali tedaj se je napela še močnejše, tako da se je premaknila kajba, kolikor je bila težka. Ko sem potegnil z vso silo, se je prikazal izpod plota koničasti gobček; držal se je po strani, dlaka krog ovratnika je bila vsa namršena, oči so bulile nekam motno, v otropeli grozi ali v otoplem srdcu. Izpustil sem verigo ter

šel gledat na vrt. Koj ónstran plota si je bil lisjak čez noč izkopal tako prostorno jamo, da bi se lahko ves skrili vanjo. Bilo je, mislim, naporno delo.

Kmalu smo ga začeli pitati s svežim, kravim mesom. Kadar sem mu ga prinesel, se ni več skrival; prišel mi je naproti ter se trgal na verigi. Zgrabil je najprej en sam kos, pobegnil v kolibo, na pragu pa se še ozrl, če gledam za njim. Tisti pogled ni bil prijazen, kaj šele hvaležen; prav nič pasjega ni bilo v njem. Nato se je vrnil še po drugi in po tretji kos ter pobegnil z vsakim posebej. Jemal je pač iz roke, toda hlastno, plaho in drzno hkrati — zver, ki si jemlje sama in ne mara darov.

Dekla je imela koklje in piščance natančno preštete. Nekega jutra, ko jih je pitala, je pogrešila najlepšo grahasto puto. Izginila je brez sledu. Prikrivala je v vežo, nato smo se napotili k lisjakovi kolibi. Stal je na pragu ves miren, gledal je nedolžno kakor nikoli, zdelo se mi je celó, da narahlo pomézikava, kakor da bi se mu bleščalo. Preiskali smo dodobra ves kolobar okrog kolibe, pa nismo našli kurjega perjica, tudi najmanjšega ne.

„Kar scéla je vendar ni pogoltnil s kljunom in perjem vred!“

Ali sum je ostal in iz suma se je porodila nezaupljivost. Preselili smo lisjaka v samotni kraj, v zatišje pod verando, kamor kokiši po navadi niso zahajale. Tam blizu je bila lesena koliba, kjer smo imeli kunce. Nekoč sem stopil iz veže na prag, da bi pogledal zaradi vremena. Izpod verande so se glasili zamolkli udarci; potrkavalo je v enakomernih presledkih, kakor da bi tam kje daleč tolklo kladivo ob duri ali ob plot. Lisjak je bil z vso divjo močjo privlekel svojo težko kolibo do kolibe kuncev. Ko je bil premeril in preudaril, kje je les najtanjši, je počenil, se vzpel s prednjim delom života ter se zagnal v tanke duri naravnost z gob-

cem; zagnal se je drugič, tretjič. Vrata so počila, odprla se je špranja.

„Hej, lisjaček!“

Komaj da se je malo stran ozrl, neprijazno kakor človek, ki ga nadležen tujec moti ob važnem opravilu; in zaganjal se je dalje, enakomerno, z neugnano silo.

Da bi se vrata navsezadnje le ne udrila in da bi se res ne ločil kuncev, smo ga spet preselili za vrtni plot, verigo pa smo mu za polovico prikrajšali. Občutil je, da je obsojen v tesnejšo ječo, zato mu je bil pogled še bolj sovražen in odljuden. Posebno čudno se mi je zdelo, da ni več lajal; niti ponoči ni bilo glasu; molčal je trdovratno kakor tiši po nedolžnem obsojeni, ki so bili spoznali, da bi kričanje in razgrajanje nič ne pomagalo. Ščasoma nam je bil skoraj popolnoma tuj, tudi meni. Zdelo se mi je, da živi v drugem svetu, ki ga ne poznam.

Sedel je kraj plota ves miren, košati rep je bil v krasnem loku položen na tla. Skozi široko špranjo, ki si jo je bil sam izkopal in izglódal, je strmel dol na vrt, na zelene loke pod njim, na daljne gozdove, ki so bili čudežno prežeti od jutranjih sončnih žarkov. Blizu lisjaka in njegove kolibe so brskale kokoši po pesku. Ni se zmenil zanje, še trenil ni; vse je kazalo, da jih v svoji zamaknenosti ni opazil. Lep, dolgokrak piščanec se je približal in prizibal tik do njega. Lisjak se je razgledoval po vrtu, po lokah in gozdovih. Ali bliskoma, hitreje od misli, je planil ter zgrabil. Niti videti nisem mogel, kako se je bilo to zgodilo; perje je frlalo po zraku, piščanec ni imel ne časa ne prilike, da bi kričnil...

Malo dni pozneje sem se napotil z dóma. Ko sem se vrnil, ni bilo lisjaka več v kolibi, samo dišalo je še po njem. Pred mojo izbo je ležala na preprogi nagačena žival, lisjaku podobna. Dlaka je bila zmršena, trdo štrleča, mrtva. Stekle oči so bulile topo in neumno. Ubile so ga bile ženske. Pri obedu sem vprašal:

„Zakaj ste to storile?... Kako ste mogle to storiti?“

„Ko je pa piščance kradel!“

Takrat smo obédovali ocvrte piščance.

Sneguljčica... potem?

Zvižča dvomljive vrednosti, ki se je poslužujejo mnogi pisatelji, je v tem, da svoje zgodbe zaključijo, ko je sreča na vrhuncu. Končajo tam, kjer jim najbolj prija. Napišejo „konec“ tam, kjer se pri nas drugih šele začne.

Treba je, da vendar enkrat razkrinkamo to zvižčo in kako tako splošno znano ljubzensko zgodbo tudi po „srečnem koncu“, ki mu pravijo, „happy end“, pripovedujemo naprej. Na primer, zgodbo o Sneguljčici in njenem kneževiču. Ali ni res, spoznala sta se v nekem temnem gozdu v zelo svojevrstnih okoliščinah? Premamljen od njenih dražeti jo je poljubil, povedel na svoj grad in vzel za ženo. Torej klasičen „srečni konec“. Toda kako je bilo pozneje z zakonom Sne-

guljčice, po tem „srečnem koncu“?

Nekega popoldneva po treh letih zakona pride kneževič domov. Zaradi preobilnih reprezentacijskih dolžnosti je truden. Številne malomarnosti in kraljestvu njegovega očeta so ga ujezile. Povrh tega se je že naveličal biti vedno le prestolonaslednik in misli, da bi se njegov oče prav lahko odpovedal prestolu njemu v korist. Za namček pa najde kneževič svojo ženo Sneguljčico z rdečimi, objokanimi očmi. Razdražen jo vpraša, kaj neki se ji je zamerilo. Sneguljčica sprva sploh noče z besedo na dan. Potem pa jo on nahruli: „Strela gromska, vendar se ne boš brez vzroka cmerila!“

Končno Sneguljčica prizna: „Na vašem dvoru ne morem več vzdržati! Ravna jo z

so bili že izven nevarnosti, da bi jih ujeli.

Kajn se je bil v tem nekoliko opomogel. Ker je vedel, da so sedaj na progi, po kateri vozijo male trgovske ladje, je začel Krumano dokazovati, da ne uidejo kazni, ako bi sumili, da so morski razbojniki, čeprav bi bili nedolžni. Zato, je dejal, je najbolje, ako se vedejo in govore, kakor da so mornarji majhne ladje, ki se je ponesrečila v viharju. S Pompejevo pomočjo si je Kajn ostrigel brado ter uravnal svojo obleko bolj po evropski šegi. Na čolnu niso imeli vode ne živeža ter so bili izpostavljeni navpičnim sončnim žarkom. Na njihovo srečo, še bolj pa na srečo Franciscovo, jih je naslednjega dne rešila ameriška ladja, ki je bila namenjena v Antigua.

Kajn je pripovedoval na ladji svojo izmišljeno povest ter ni prav nič omenil svoje rane, katere zanemarjanje bi bilo itak povzročilo smrt že v malo dneh potem, ko je prišel v sodno dvorano, ako ne bi postal žrtev Hawkhurstove zlobnosti že prej.

Sedaj pa je bila njegova edina skrb, da pride v Port Royal. Za svoje življenje se ni prav nič več brgal ter je le želel, da reši Francisca. Zato je bil zelo vesel, ko je srečal majhno ladjo, ki je plula med otoki ter bila namenjena v Port Royal. Na tej ladji je dobil prostora zase in za Krumane ter je dospel tja tri dni pred sodno obravnavo. Ves ta čas se je skrival, dokler ni začelo zasediti admiralsko sodišče. (Dalje prih.)

Oton Župančič:

JESEN

*Jesen razgrinja sive pajčolane,
poslednji listi padajo s platane
in, koder vodi te samotna pot,
srečavaš starke smrti povsod, povsod.*

*Zamisli se popotnik, nem obstane;
pogled čez trudne plazi se poljane:
požel je kmetič in pospravil plod,
a kod, mladenič, kod gre tvoja pot?*

*Kaj si sejal, mladenič, kaj boš želel?
Odgovori sebi sam ne more
in žalost pala v srce je njegovo.*

*In tih in nem je v mesto belo šel
in vso je dolgo noč ihtel do zore,
a z jutrom prišlo je življenje novo.*

mano kot s pritepenko. Moja sobarica mi prinaša vse dvorne čenče. Na primer, tvoj pribočnik je rekel vrhovnemu komorniku tvojega očeta, da sem jaz iz dvomljive rodbine in da tvoje neenakorodne zakonske zveze ne more razumeti. Potem je še dejal, kakšen oče pa je to, ki poroči tako hudobno mačeho. Mojemu očetu celo očitajo, da se zaradi te morilske zadeve ni dal ločiti od mačhe. Ti pa vendar dobro veš, da je on samo iz ozira do tvoje rodbine preprečil škandal.

Kneževič ni sprva rekel ničesar. Zadeva mu je bila očividno mučna, ker sicer zelo mnogo da na tega svojega pribočnika. Potem pa le reče: „Poklical ga bom na odgovor. Čeprav moram v resnici priznati, da tvoja rodbina ni baš vzorna.“ — Sneguljčica odgovori, sedaj že razdražena: „Ta brezobzirnost je pa čisto tebi podobna. Mislim pa, da ti ne bi smel zastopati tako strogih načel, moj dragec. Kajti tudi na vašem dvoru je končno marsikaj gnilega.“ — „Tako“, je vzkipek kneževič. In potem je zapovedal: „Povej imena! Splošno osumljanje je protaško.“

In tedaj reče Sneguljčica: „Ti, na primer, si sam najbolj gnil, moj dragec!“ — „Jaz?“ — „Kaj si pa takrat pred tremi leti tako pozno počenjal v gozdu? Ha? Odgovori! Pa boš, da molčiš! Ti bom že jaz povedala. K oglarjevi hčerki si bil namenjen! V celi deželi se šepeta o tebi in oglarjevi hčerki.“

Kneževič je vzkipek: „Ti pa imaš še najmanj pravice, da bi se zgražala v moralnem pogledu. Zadeva z lovem še daleč ni pojasnjena.“ — „Kakšna zadeva z lovem?“ vpraša Sneguljčica in pri tem s težavo zadržuje ogorčenje. Kneževič reče: „Lovec bi te moral na povelje tvoje mačhe umoriti. Tega on ni storil. Čemu? Zakaj se je tako zavzel zate?“ — „Iz človečanske dobrote.“ — „Haha! Lovec, ki iz človečanske dobrote stavi na kocko svoje življenje in sabotira povelje svoje stroge gospodarice. Ne, moja draga, take stvari se dogajajo samo v pravljicah. Najbrž si z lovcem koketirala.“ — „Kaj takega mi pripisuješ? Meni, princesi iz najboljših hiš!“ — „No, no, o tej najboljši hiši pa raje ne govorimo.“ — „Kako, zakaj pa ne? Govorimo kar o tem. Kaj ji daje pravico dvomiti o mojem brezmadežnem prejšnjem življenju?“

Kneževič je iskal primeren odgovor. Končno pa je dejal: „Treba je, da se enkrat do konca pogovoriva. Že tri leta nosim s seboj te svoje dvome. Sedaj pa zahtevam od tebe odgovora. Takrat si ti vendar prišla v hišico sedmih škrtatov. Ali ni res? Ne da bi vedela, kje si, brez najmanjšega obotavljanja si jedla iz shrambe sedmih škrtatov in potem si se celo vlegla v eno izmed posteljic.“

„Saj so bili škrtatje!“

„Ali škrtatje morda niso možki?“

„Ne. Škrtatje so škrtatje.“

Kneževič je prezirljivo premeril s pogledom svojo ženo in dejal: „Vedno sem vedel, da si kratke pameti.“

Sneguljčica je izbruhnila v jok: „Torej za slabo in neumno me imaš? Nazaj k mojim sedmim škrtatom pojdem! Pri njih sem bila najbolj srečna!“

„Prosim“, je odvrnil kneževič hladno in ravnodušno. „Jaz te ne bom zadrževal, če te vleče nazaj k škrtatom.“ Nakar je kneževič odšel iz sobe in za seboj krepko zaloputnil vrata.

Da, da, če bi vse pravljice še po objemu, poljubu in zaoki naprej do konca pripovedovali...

Ladja morskega roparja

Prevod iz angleščine

(43. nadaljevanje)

Niti sanjal je se mu ni, da bi bil Francisco njegov brat — da je tako zelo v sorodu z njim, ko je še vedno mislil, da je morski razbojnik. Vendar je polagoma pretehtal vse možnosti. In čeprav je prvotno nameraval ostati nekaj dni na otoku, je uslišal Klarine prošnje, katere čudni položaj se je dal opravičiti z ozirom na še bolj čudni položaj, iz katerega je bila rešena. Zato se je zvečer vrnil k ponesrečeni razbojniški ladji, jo dal zaigati ter je nato odjadril proti Port Royalu.

Na srečo je dospel tja ravno na dan, ko je bila sodna obravnava. Kakor hitro je prejel admiralski signal, je takoj dal spustiti čoln v morje ter vzel s seboj Klaro za slučaj, da bi utegnili biti njeno pričanje potrebno. Dospel je do sodnega poslopja, ko je bila sodna razprava že na pol končana.

V predzadnjem poglavju smo povedali, da je Hawkhurst ranil Kajna, ko je plaval proti obrežju, in da je kapitan izginil v valovih. Krogla ga je bila zadela v prsi ter mu šla skozi pljuča. Boj med Hawkhurstom in Franciscem pa se je bil na drugi strani skal. In čeprav je Francisco videl, kako je Kajn izginil v valovih, in je sklepal, da je mrtev, to ni bilo res. Kajn se je zopet vzdignil na

vodno površino in ko se je postavil na noge, je začutil pod seboj trda tla ter je poizkušal hoditi po vodi do obrežja. Zlezal je v podzemeljsko jamo in legel, da umre.

V tej jami pa je našel enega izmed čolnov „Avengerja“, dva smrtno ranjena razbojnika in one štiri Krumane, ki so se bili poskrili, da se jim ne bi bilo treba udeležiti boja. Čakali so, da se stemni in da pobegnejo v čolnu, ki so ga bili zvelekli v jamo na suho.

Omahovaje je prišel Kajn v jamo ter se zgrudil na tla. Kruman Pompej je zapazil njegovo stanje. Stopil je bliže, da mu pomaga ter obveže rano. Kapitan se je kmalu zavedel, ko mu ni več tekla kri. Ostala dva razbojnika v jami sta pa umrla, ne da bi jima bilo moč pomagati.

Angleški mornarji so preiskali ves otok, vendar je ta jama ušla njih pozornosti, ker jo je zalivala voda. Ko so se vrnili na ladjo z večino ujetih razbojnikov, so ostali Kajn in Krumani še na otoku.

Čim se je stemnilo, jim je Kajn razložil svoje načrte; a kljub temu da bi ga bili Krumani najraje prepustili njegovi usodi, so vendarle spoznali, da potrebujejo njegovega vodstva, ako hočejo priti do drugih otokov. Zato so mu pomagali do klopi na zadnjem koncu čolna in ga potegnili iz jame.

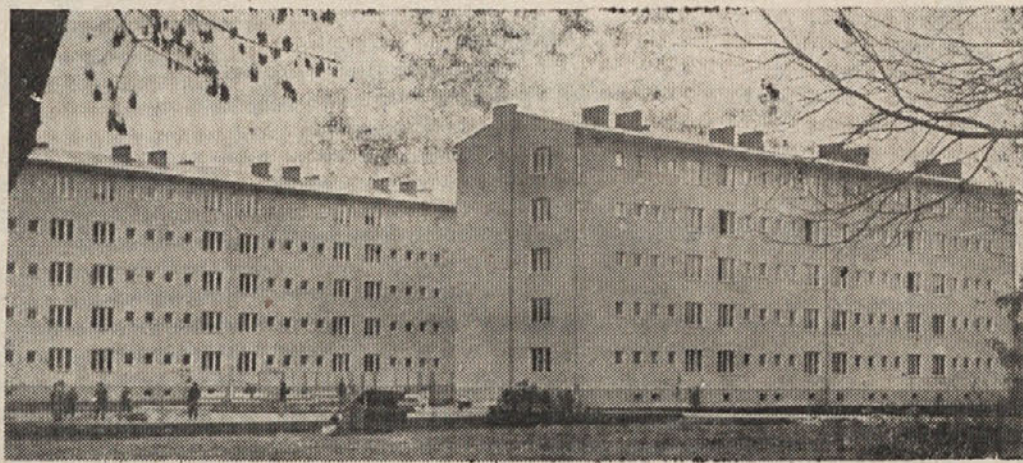
S Kajnov pomočjo se jim je posrečilo priti skozi preliv med velikim otokom in severnim Cayque. Preden je napočil dan,

Spet 80 novih stanovanj v Celovcu

Večkrat smo v našem listu že poročali, da zadnje čase celovška mestna občina precej gradi. To dejstvo vam potrjuje tudi poročilo na 4. strani pod naslovom „Zanimive številke“. Kakor vam kaže sliki so zgradili pred kratkim na Velikovski cesti dveje poslopj, ki vsebujeta 80 družinskih stanovanj. Upamo, da bo mestna občina na ta način stanovanjske potrebe sčasoma odpravila.

Novozgrajena narodna stanovanja na Velikovski cesti so predali dne 31. oktobra v okviru manjše slavnosti najemnikom. Na podlagi modernega in racionalnega gradbenega načina je stalo eno družinsko stanovanje 57.000 šilingov. Za otroke se nahaja poleg poslopja še prijeten prostor za igranje. Celovski podžupan Schucher se je kot stanovanjski referent izrazil, da bodo misel gradnje narodnih stanovanj nasledovali tudi v bodoče. Ob koncu pa je župan Graf dal 80 družinam, ki so do sedaj stanovali samo v zasilnih stanovanjih, nova poslopja v javno uporabo. Razumljivo je, da so tudi tokrat pokazale domače tvrdke svoje strokovno znanje:

Strehe je pokrila tvrdka FRANZ FLEISCHMANN krovsko in stavbenokleparstvo v Celovcu, August-

Jaksch-Strasse 1-2. Kakor povsod drugod, tako je tudi tu izvršila vsa dela v splošno zadovoljstvo delodajalca. Omenjena tvrdka vam lahko dobavi tudi dobro poznano eternitno oblogo za stene in pohištvo v več kot desetih različnih barvah. Eternitno oblogo boste lahko dobili po tovarniških cenah.

Hišna vrata je dobavila tvrdka FRIEDRICH

PRESCHERN. Vrata so deloma iz mecesnovega lesa.

posebno se je potrudila tvrdka FRANZ HAUSER, ki je napravila ključavničarska dela. Za dobro uspešno mizarska dela je bila odgovorna tvrdka FERDINAND STRAUSS. Ker napravi vse kar prevzame res solidno in strokovno dobro, ji radi zaupajo svoje delo.

Fa. JERGITSCH, ki je ena najstarejših na Koroškem v svoji stroki, je dobavila in montirala stopnišne ograje, številne montažne naprave v pralnicah in razne naprave, ki služijo gospodinjam v njihovem domačem poklicu — vse najmodernejše in praktično.

Kleparska dela je kompletno rešila v največje zadovoljstvo naročitelja znana domača tvrdka ALOIS BARUZZI, v Celovcu, Burggasse.

Tovarna STOISER & WOLSCHNER je dobavila stavbeni material in betonske izdelke. Sanitarne naprave je montirala in dobavila tvrdka ALOIS LADINER v Celovcu, Villacher-Strasse, v splošno zadovoljstvo vseh.

Tvrdka ORASCH ERBEN, pa je dobavila in obložila tla s faser-ploščami. Ta tvrdka je v svoji stroki vodilna v Celovcu in se priporoča za vsa v njeno stroko spadajoča dela.

Našim čitateljem po svojih oglaših dobro poznana tvrdka FELIX MATSCHEDULNIG, je izvršila mizarska dela v dveh stanovanjskih traktih zelo pohvalno. Stopnišne ograje in moderne pisemske nabiralnike je prispevala tudi po svojih kvalitativnih delih splošno priznana ugledna tvrdka RICHARD SCHERZER.

Elektro-inštalacijsko podjetje Ing. ALFRED DRESCHL v Celovcu, Alter Platz 19, je izvedlo različna dovolj komplicirana elektro-inštalacijska dela in z nova dokazalo svojo sposobnost. Še mnogo podjetij in tvrdk je sodelovalo pri gradnji teh res lepilih in praktičnih stanovanjskih hiš. Med temi pa je treba v prvi vrsti omeniti podjetje PFRIMER & MÖSSLACHER, instalacije, vodovodne naprave in centralne kurjave.

ALOIS LADINER

CENTRALNE KURJAVE
SANITARNE NAPRAVE

CELOVEC — KLAGENFURT

Villacher Strasse 33

Telefon 24-60

ING. ALFRED DRESCHL

CELOVEC — KLAGENFURT
ALTER PLATZ 19

Električne inštalacije in popravila

FRANZ FLEISCHMANN

Kritje streh
Gradbeno kleparstvo

KLAGENFURT

August-Jaksch-Strasse 1 do 2

Tel. 23-41

OSKRBA Z VODO

SANITARNE NAPRAVE

CENTRALNE KURJAVE

PFRIMER & MÖSSLACHER

KLAGENFURT, Ausstellungsstrasse Nr. 1-3

TALNE OBLOGE
PARKETNA TLA
GUMIJASTA TLA
SREDSTVA ZA
NEGOVANJE

Orasch' Eben

Klagenfurt
8. Mai-Str. 5
Tel. 56-38

Jergitsch' Söhne

Celovec — Klagenfurt, Priesterhausgasse 4

omreže in ograje

vseh vrst, pletivo in omrežja za vsako priliko, zavarovalne ograje. Balkonske in stopniške naprave z železnimi in Alu-ročaji, železne rešetke, železna vrata itd. Modroci iz žice, železne postelje, vrvi iz žice, rešeta.

STAVBENO, UMETNO KLJUČAVNICARSTVO

FRANZ HAUSER

KLAGENFURT — NORD

ST. VEITER STRASSE 132. — Telefon 31-28

Reparature vseh vrst izvršimo takoj in točno

Friedrich Prescheen

GRADBENO- IN POHISTVENO MIZARSTVO

KLAGENFURT

Johann-Hiller-Strasse 6

Tel. 27-52

Ferdinand Strauß

Gradbeno-, pohištveno- in portalno mizarstvo

KLAGENFURT-SÜD

Rosentaler-Strasse 119

FELIX MATSCHEDULNIG

Gradbeno- in pohištveno mizarstvo

CELOVEC — KLAGENFURT

Deutenhoferstrasse 1 (Waisenhauskaserne)

Richard Scherzer

MODERNE ŽELEZNE KONSTRUKCIJE
GRADNJA PORTALOV

CELOVEC — KLAGENFURT

Priesterhausgasse 3 — Bahnweg 27

Alois

BARUZZI

OLIVA'S NASLEDNIK

Gradbeno- in
galanterijsko kleparstvo

CELOVEC — KLAGENFURT

Burggasse 26

Telefon 31-63

WOK-KAMNI ZA GRADNJE!

Stoiser & Wolschner

CELOVEC — KLAGENFURT

Bahnstrasse 87

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

Nedelja, 20. 11.: 07.20—07.25 Duhovni nagovor. 07.25—08.00 S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — Ponedeljek, 21. 11.: 14.00—14.30 Poročila in objave. — Za našo vas. — 18.45—19.00 15 minut s Slovenskim oktetom. — Torek, 22. 11.: 14.00—14.30 Poročila, objave. — Zdravniški vedež: Higiena šolskega otroka. — Operne arije. — Sreda, 23. 11.: 14.00—14.30 Poročila, objave. — Iz zakladnice nemške koroške poezije: J. F. Perkonig. Manuskript: Petrov Anzej. — 18.45—19.00 Slovenske pesmi. — Četrtek, 24. 11.: 14.00—14.30 Poročila, objave. — Prof. N. Kuret: O narodopisju v sedanji Sloveniji. — Petek, 25. 11.: 14.00—14.30 Poročila, objave. — Trdi orehi. (Uganke) — 18.45—19.00 Športni obzornik. — Sobota, 26. novembra: 09.00—10.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 18.30—19.00 Po dolinah in planinah naša pesem se glasi... — Nedelja, 27. 11.: 07.20—07.25 Duhovni nagovor. — 07.25—08.00 S pesmijo pozdravljamo in voščimo.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT STADTTHEATER

18. do 21. 11.: „Dürfen Frauen so sein?“ (Za mlad. do 14. leta prepovedano).

22. do 24. 11.: „C. M. (Gefährliche Begegnung). (Ni za mladino).

PRECHTL

18. do 21. 11.: „Sie waren 13“. (Za mladino do 14. leta prep.)

22. do 24. 11.: „Svengali“, barvni film. (Ni za mladino).

PLIBERK

Sob., Ned. 19. do 20. 11.: „Licht der Liebe“. (Za mladino do 14. leta prepovedano.)

Sred., Četr. 23. do 24. 11.: „Zirkuszauber“.

ZA DEKLETA:

ZENITEV

Dva fanta v starosti 25 in 26 let, ki imata lepe kmetije na ravnem severno od Drave, želita spoznati dekleta v starosti od 18 do 25 let, ki so gostoljubne, imajo zvesto srce in pridne roke ter veselja do kmečkega dela. Sliki zaželjeni! — Ponudbeni pisma za fanta s 25 leti pošljite pod „Trajna zvestoba“ in za fanta s 26 leti pod „Srečna bodočnost“.

PRILOŽNOSTNI NAKUPI

Contaflex I 2550.—
zadnji model, torbica
Akarex III 1950.—
Xenon 1:2, torbica

PhotoKofler
VILLACH

Crke za portal in „Neon“-razsvetljavo pri Jenoch, Klagenfurt, Herrengasse 14.

INGSTE WERKE, Klagenfurt, 10. Oktober-Strasse 4. Električne stvari, motorje, inštalacijski material, stroje za kuhinje, umivalne stroje. Izdelek Graz Werndorf.

Če naj bo kaj lepega,
potem je to

KLAGENFURT, OBSTPLATZ 2

Zamenjava volne

Menjamo ugodno prano ovčjo volno za vse naše blago v prodaji.

Tople damske barbantaste obleke 68,50
Hubertus-plašči 255.—
Dobre flanelaste rjuhe 35.—
bei

Sattler & Co.

KLAGENFURT am Heuplatz

Tujske sobe od 311. 600.— naprej pri VOLKSMÖBELHAUS MATSCHEDULNIG, Klagenfurt, Paulitschgasse 14.

SINGER-jevi ŠIVALNI STROJI za gospodinjstvo in obrt v vseh preizkušenih modernih tipah dobavljivi. Na željo pošljemo tudi prospekt. Singer-šivalni stroji, Klagenfurt, Bahnhofstrasse 4a in Villach, Bahnhofstrasse 14.

Osi za priklopnike, železna platišča (Felgen), vzmeti, enosni priklopniki, rabljeno, poceni pri:

Nakup rabljenih avtomobilov. Schrottvertrieb Rumwolf, Klagenfurt, Flatschacher Strasse 18, telefon 37-78.

Cement, cementna opeka. Zamenjam za vsakovrstni les. Lesna industrija JOHAN ŽAGAR, Klagenfurt, Rampenstrasse 15.

Sem pravič fejšt bin pa Schleppe pin!

Najlepša darila najdete v

Božični razstavi

(od 21. novembra)

Kärntner Heimatwerk
Koroški narodni izdelki

KLAGENFURT, HERRENGASSE 2

PLAŠČE

za dame, gospode in otroke priporoča

WALCHER

CELOVEC-KLAGENFURT, 10. Okt. Str.

Lepe tujske sobe s tekočo vodo. Sprejemajo tudi abonente na hrano. Gostilna „LINDENKELLER“ JOSEF LANGHANS, Celovec-Klagenfurt, Villacher Ring 9.

Das Haus der guten Möbel

4 Vorteile:

1. Riesenauswahl — über 100 Ausstattungen
2. Die besten und billigsten Möbel Österreichs. Hartholzschlafzimmer von S 4400.—
3. Ratenzahlung ohne Aufschlag, ohne Zinsen
4. Zustellung frei Haus mit eigenem Spezialauto.

STADLER-MÖBEL

KLAGENFURT — THEATERGASSE 4

Oglašuj v našem listu!

Stoffhaus

GRANTNER

CELOVEC-KLAGENFURT
sedaj Bahnhofstraße 20

Največja izbira blaga za obleke in plašče!

Prepričajte se prosim o naših nizkih cenah!

Ugodna plačila na obroke brez obresti!